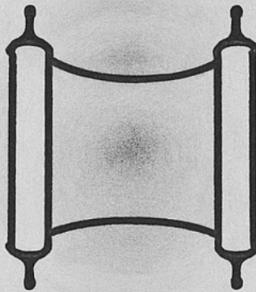

בס"ד

The Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אלֹהֶ תּוֹלְדוֹת נָחָ נָחָ אִישׁ צָדִיקׁ כֹּוֹ

Dedicated To:

אִילְגָּה דְבּוֹרָה בַת שְׁרָה מִרְיָם
May Hashem pour Shefa upon you

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נח נח איש צדיק כו'

Introduction

This maamer of the Mitteler Rebbe on *Parshas Noach* is one of the deepest and most expansive expositions on the inner meaning of the *Mabul* and the spiritual transformation of “*Mei Noach*.” Throughout it, the Mitteler

Rebbe unfolds how the Flood, which on the surface represents destruction, is in truth a process of cosmic purification—reflecting the inner journey of the soul through the turbulence of life’s “many waters.” Each stage of the maamer interlaces the mystical, psychological, and practical dimensions of avodah: from the purification of the world and the elevation of the soul through the storms of material existence, to the two levels of *Shabbos* as states of divine rest, and finally to the essential bond formed with the Divine through the performance of mitzvos. It reveals how struggle itself, when sanctified, becomes the channel for rest, and how action—simple, physical mitzvah—touches the infinite Essence of G-d beyond all comprehension.

(א)

“These are the generations of Noach; Noach was a righteous

man...” It is written (Yeshayahu 54:9): “For as I have sworn that the waters of Noach shall no more pass over the earth, so have I sworn that I will not be angry with you.” We must understand why the waters of the Flood are called specifically “the waters of Noach,” and what connection there is between the Flood and anger, that the verse links them together.

It says (Shir HaShirim 8:7): “Many waters cannot extinguish the love, and rivers cannot sweep it away.” Our Sages said that Avraham Avinu prayed that his children be under the yoke of the kingdoms to save them from the judgment of Gehinnom. The meaning is not the burden of taxes or fear of kings, for in the days of David and Shlomo these were greater, but the toil of livelihood.

A harsh yoke of pressure and distress, difficult work engaging all the powers of the mind and heart, until the soul is squeezed out, as it says “he brings his bread with his soul.” All one’s powers are enslaved in anxious thoughts that reach the depth of the soul, confusing the mind and heart completely, until he is shaken from his sense and place.

As it is known, like those who go down to the sea in ships — “they mount up to the heavens, they go down to the depths, they reel and stagger... until all their wisdom is swallowed up.” Thus the distractions of livelihood, which disturb the heart and

אללה תולדות נח נח איש צדיק כו’. כתוב כי פאשֶׁר נשבעתני מעצור מי נח עוד על הארץ כן נשבעתני מzechor עלייך כו’. ויש לך בין למטה נקראו מי המבול בשם מי נח זוקא, וגם מה שיכוות יש למי המבול לענין הקצף והרוצץ שטלה זה בנה.

אבל הנה כתוב מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונתקנות לא ישטוף כו’. דהנה אמרו ז’ דבריהם עליו להשлом בקש שיחיו בנוו בעול שעבוד מלכויות לפטורם מדין גיהנום, ואין הפרוש בעול מפשים ואימת מלך ושרים, שחריר בימי זור ושלמה הנה יותר, רק הכוונה על טרחת הפרגשה

בעול קששה בלחש ודקק ובצבוקה קששה בכל כליה המוח והלב עד מוצי הנטש ממש, כמו “בנפלו בביא להרמו”, שמשתתעבים כל כוחות נפשו במחשבות טרומות ועמויקות, נוגעים עד הנטש, שאבלבלים המוח והלב לגמרי, עד שנגעו מזעתו וממקומו.

כידוע, כמו יורדי הים באניות, שייעלו שמים ירידת הרים יחוינו יינועו עד וכל חכמתם תחתבל. והנה טרדות הפרגשה המבלבלות לנקיות הלב והמוח

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כוי

mind, are called “many waters,” like a person drowning in the sea or a great river.

As it says (Tehillim 69:2): “For the waters have come up to my soul,” and as David said (ibid. 69:16): “Let not the flood of waters sweep over me.”

Nevertheless, it is said: “Many waters cannot extinguish the love.” Meaning, they cannot nullify or uproot the point of divine love — the essential, natural love within every Jew, called the hidden love, found in the innermost point of the heart.

As is known, from this hidden love one can come to withstand tests and give up one’s life for the sanctification of the Name, and to return to G-d with true repentance from the depths of the heart — as with Rabbi Avraham ben David, whose soul left him in tears.

So too in the Ten Days of Repentance, every person returns with complete repentance from the depth of the heart and weeps in bitterness of soul, for this great love is natural within us, since the soul is a part of G-d Himself.

As it says: “The candle of G-d is the soul of man,” for the nature of fire is to rise upward and unite with its source, as a flame that rises on its own.

As is written close to this: “Its sparks are sparks of fire, a flame of G-d,” referring to this great love which is as fiery sparks — a “flame of G-d.”

And because it is a “flame of G-d,” therefore “many waters cannot extinguish it.” For although water can naturally extinguish fire, there is a fire that water cannot quench — the divine flame of the soul.

It is the light of the divine soul, called a spark from the flame. For when one’s heart burns with the blaze of yearning and cleaving to G-d, this fiery love — the flame of G-d — cannot be extinguished by the “many waters,” the pull of worldly worries.

ונקראים “מים רבים”, כמו הנטבע בימי הים או נهر גדול.

וכמו שנאמר “כי באו מים עד נפשי”, וכמו שאמר רוד “אל תשיטני שבלת מים” כוי.

ועכז”א אמר “מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה”, זהינו שלא לבטול ולעקור את נקوتת אור האהבה העצמית והטבעית שבל אל אחד מישראל, שנקרהת האהבה המוסתרת בנקודת פנימית העלם. הכל.

כידוע, שמקורה יכול לבוא בנסיבות למסירת נפש על קדוש השם, ולתשובה אמתית מקרוב ולרב עמו עז כלות הנפש ממש, כרבינו הראב”ד שיצאה נשמתו ברכיה.

וכו בשלהת ימי תשובה שכל אחד עשו תשובה שלמה מקריות לבו ו복ה במר נפשו, לפי שאהבה רכה זו היא כמו טבעת מפש בנסיבות, מצד שרש מהצוב הנשומות כי חלק אלה מפעול.

כמו שכתוב “כי נר הו נשמת אדים”, וטיבע האש לעלות ולכלול למעלה במקורה חצבה, שנלהבתה העולה מאלה. כמו שנאמר בסמואה לזה “רSHIPה רSHIPי אש שלהבתה זה”, והוא על אהבה רכה זו, שהוא קרSHIPי אש שלהבתה זה. שלהבתה זה דוקא.

ולהוותה בבחינת שלהבתה זה, על כן “מים רבים לא יוכלו לכבותה” כלל, לא על פי שיש בטבע המים לכבות את האש, יש אשו שאון המים מכבים אותה. כלל, והוא הנקרהת שלהבתה זה דוקא.

שהוא אור הנשמה האלהית, שנקרהת ניצוץ מן שלהבתה, כי פאשר מטלחת בלחה אש הפתשזה ונדבקות ברSHIPי אש האלהית, שנקרהת שלהובין דרכימיתא, או אין “מים רבים”, הוא מושיכת כל לבו. ומזה בעמק טרדות הפרנסה, מכבים אותה כלל.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

For water extinguishes only physical fire — the natural heat of the body — but the divine fire of the soul, the flame of G-d, cannot be quenched.

On the contrary — it is called “fire that drinks,” for it consumes the waters, as the fire of G-d that fell upon the water which Eliyahu poured upon the altar.

As it is said: “There are six kinds of fire — one that eats but does not drink, one that drinks but does not eat, and one fire that eats fire and drinks water.” This last one is the fire of G-d within the soul, which burns and consumes even the natural heat of the body.

So too, through the divine arousal within the soul in the physical heart, the natural warmth itself becomes refined — as in “My heart and my flesh sing for the living G-d,” and “My soul thirsts for You.”

And as it is written in the Raaya Mehemna: “Bring it out of exile, and it shall be burned with flames of purity.” These are the severe gevurot, the heats of evil lusts from the kelipah.

This happens when the light of G-d does not shine within the souls of Israel and the divine fire within them has no power to burn and consume the evil desire.

Yet proof lies in the verse “Many waters cannot extinguish” — even in exile, the divine flame is never quenched.

This is the meaning of “Many waters cannot extinguish the love”: the light of the divine soul will not darken nor its flame be quenched by the many waters — the distractions of livelihood throughout all one’s days in this world.

And it undergoes no change at all from what it was before being clothed in the physical body — when it was bound and attached above to the Source of its hewing, the living G-d, constantly in love, delight, and sweetness.

לפי שאין הרים מכבינים רק לאש גנשטיין, כי חום אש הטבעית, שמקנער ומכביה אותו הרים הַמְגַדֵּר, אבל אש האלהיות שנתקנית שלחה בהתקפות הנשאה האלהית, לא תכביה מכל מים כו'

אדרבה, נתקנית “אש שומת”, ששותה ולוחכת הרים, כאשר ה “אש ה שונפה על הרים שיצק אליהם כו’

ובמאמר “ו אשותה הן, יש אוכלת ואינה שומת, וניש שותה ואינה אוכלת, ויש אש אוכלת אש ושותה מים.” היא אש ה שבונשאה, ששונרפת ומכליה להם. הטבעי גם כן

כמו עלי-ידי התקפות אלוקות שבונשאה בלבبشر בחם הטבעי, כמו “לבבי וברושי ירננו לאיל חי”, וכן “צמאה לך נפשי” כו’

ובמאמר ברעיא מהימנא “הוציאו בגולותה ותשחרר בשלוחבי טהרא”, שכן גבורות קשות דחם הפתאות הרעות דקליפה

זהו באש ובגיצוץ האלהי לשורוף ולכלות הפתאה גרעעה.

וראה ממה שנאמר “מים רבים לא יוכלו לכבות”, אפלו בגולותא כו’

זהו “מים רבים לא יוכלו לכבות” כו’, כיינו של תחש אור הנשאה האלהית, ולא תכביה אורה כל מים רבים וטרדות הפרנסת, בכל ימי חי הבלת בעולם הנה

ואין בה שניי כלל מפה שהיתה התקשרות או הונשאה האלהית קודם התלבישת בגוף החצר, שהיתה אורה וקובקה למעלה במקור ח забה. באלהים חיים, בזמנים הרבה עז זידות ומתוות

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

In that state, it cleaved wondrously to delight and gaze upon the pleasantness of G-d in the bond of life, with no separation — like a spark drawn to the flame.

So too, after it descends into this world and is clothed in the material body and the tangled cords of “many waters,” its flame is not extinguished, nor is its divine love and cleaving diminished at all.

Proof of this is from the righteous and true penitents: even after the soul has been defiled with filth and impurity, its light is never extinguished, and it can rise, be purified, and unite with supreme holiness just as at first.

As it is written: “He devises thoughts so that none be banished from Him,” and “The lost shall come... and those that were cast away shall bow to G-d.”

As it is written elsewhere on the verse (Malachi 3:6): “I, Hashem, have not changed, and you, children of Yaakov, have not been consumed.” These two ideas are dependent on one another, for “the candle of Hashem is the soul of man,” and as it says, “For Hashem’s portion is His people; Yaakov is the rope of His inheritance.”

Therefore, just as “I, Hashem, have not changed,” so too “you, children of Yaakov, have not been consumed” — the power and light of the divine soul are never extinguished.

Moreover, not only can the “many waters” not extinguish the hidden great love, but on the contrary — through the soul’s descent into this world, being greatly troubled by these “many waters,” it is precisely thereby elevated higher than before.

It can then reach a level far higher than its first state, after its departure from this world — higher than the level it possessed when it was bound in the bundle of life, in the higher or lower Gan Eden.

באהבה רבה ורבקות נפלאה, לknות ולחזות בנות
ה, בצויר הרים את ה' מפש בגדעון העליזן או
בגדעון המתקון, בלי שום פרוד, בניתו הנפלא
אחר השלהבת כו.

כך גם אחר שהיא מותלבשת בעולם הנה בחומר
האופני ובוחבלי טרידין ד”מים רביים” כו, לא יכבה
נירה ולא תכבה האהבה ורבקות האליהו שישי בה,
כמו שקייתה ובוקה למעלה בלי שניי פל כו

וראיה מן הצדיקים ובعلוי תשובה אמתאים, שגם
אחרי שנטמאה הנפש החוטאת בכל לבלוק ומיאוס,
לא יכבה נירה, וויכלה לעלות ולטהור ולכל בקדושה
העליזה כמו שקייתה בתקלה מפש

וכמו שכתבו “וחשב מתחשבות לבלתי ידה מפנוי
נכח”, ובתיב “ויבוא האקדים כו ונהנחים כו
והשפטו לה” כו

וכמו שנאמר במקום אחר על פסוק “אני ה' לא
שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם”, דהא בא פלייא,
משום ד“בר הוי נשמה אדם”, וכמו שנאמר “כי חלק
הוי עמו, יעקב חבל נחלתו”

על כן, כמו ש“אני ה' לא שניתי”, כה “אתם בני
יעקב לא כליתם”, שלא יכלה כת ואור נשמה
האליהו כו.

וננה, מלבד שאין בכם ה’ מים רביים” הנ’ ל’ כבאות
את אור האהבה רבה המוסיפה הפל, אלא אדרבה,
עלידי הトルשות וירידת הנשמה האלהית בעולם
הזה, והיא נטרכת מאי בבחינת “מים רביים” הפל,
עלידי זה דוקא תוכל הנשמה לעלות

ולהגי שמעלה במרירה העליונה והגבורה קרבה
יומר אחר צאפה ממעולם הזה, והנינו למעלה קרבה
מזרחה הראשה כשלוחה אורה בצויר הרים,
בגדעון העליזן או בגדעון המתקון.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

For this descent is certainly for the sake of a great ascent, as it says: "The days of our years in them are seventy years," meaning that the days given to man — the soul within the body — in this world, within the realms of nogah, are to enable that great ascent.

(ב)

This can be understood from the matter of the waters of the Flood, about which it is said: "As I have sworn that the waters of Noach shall no more pass over the earth." First, we must understand why it calls the waters of the Flood by the name "the waters of Noach," and not "the waters of the Flood," as they are commonly known.

The explanation is that the name "Noach" can be interpreted as "rest" and "tranquility," for the root of the word "menuchah" (rest) is the same letters as "Noach." As the Targum translates "vayishbos" — "v'noach," meaning "he rested."

And as is written in the Zohar, the main concept of Shabbos is called "tranquility of the spirit" and "tranquility of the soul."

In general, there are two kinds of tranquility — the higher tranquility and the lower tranquility — which are called the higher Shabbos and the lower Shabbos, as the Zohar explains in many places.

Therefore, it says here twice "Noach, Noach," corresponding to these two kinds of tranquility — and the higher tranquility, the higher Shabbos, is the seventh millennium, called "the day that is entirely Shabbos."

It is called "rest for eternal life," which is the essential tranquility, unlike the lower rest — the lower Shabbos — which is merely rest from labor, as will be explained.

(ג)

לפי שיריה זו וכך לזכרה עליה גדולה היא, וכן שחתוב "מי שנומינו בhem שבעים שנה" ד"ים נטעו לאדם, שהוא הנשמה בגוף בועלם הנה, בהיכלות דנוגה, שתהיה לה עליה גדולה על-ידי זה כו'.

ויבנו זה מענין מי המבול, שעליו אמר "כאשר נשבעתי מעבור מי נח" כו. וניש להבין תחלה ומה קורא למי המבול בשם "מי נח" ולא "מי המבול" כשם

אבל הנה פרוש "נח" יפרש לשון ניחא ומונחה, שהרי שרש הזכר בענינו מבה "מנוחה" הוא אותיות נח, וכן מרגום "וישבת" — "נח" כו'

וכמו שחתוב בזוהר, בערך ענין השבת שנראית ניחא דרוחא ו"ניחא דמנחת" כו'

וניש ב' מני מנוחה בכלל, אחד "ניחא עלאה" ו"ניחא תפאה", ונקראים "שבת עלאה" ו"שבת תפאה", וכן שגא אמר בזוהר בכמה מקומות

ועל כן אמר כאן בפעמים "نم נח", ב' מני ניחא הנ"ל, ובහינת "ניחא עלאה" ד"שבת עלאה" הוא אף השביעי, שנראה יום שכלו שבת

ונראית "מנוחה לחיי העולמים", שהוא בוחינת המנוחה העצמית, מה-שאין לו "ניחא תפאה", "שבת תפאה", היא המנוחה מן האלאכה בלבד, כמו שיתבאר.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

And behold, to understand how it is possible to say and interpret concerning the waters of Noach — that the waters of the Flood are like the tranquility of the spirit of Shabbos, for this reason calling them “the waters of Noach” — we must first understand the essential nature of the waters of the Flood and for what reason and purpose they came.

For truly it is most wondrous — what purpose was there in the punishment of erasing all existence through the waters of the Flood? Surely it was within G-d’s power to destroy all flesh in a moment, by word or by famine or by any other form of death and annihilation.

Why specifically did He remove them from upon the face of the earth through the waters of the Flood? Moreover, it would have been just to destroy only those humans who sinned with robbery, violence, and immorality — why was all existence wiped out, including beasts and animals?

And why was there a need for rain and a mighty flood, with great tumult and for such a long time — until the waters rose fifteen cubits above the highest mountains?

But the truth is that the main purpose of the waters of the Flood was not destruction, but to purify the earth from its defilement. For through the sins and transgressions of humankind upon the earth, the earth itself becomes deeply defiled, as it says: “And the earth was corrupt before G-d, and the earth was filled with violence.”

And when Adam HaRishon sinned with the Tree of Knowledge, he caused the earth to be cursed, as it is written: “Cursed is the ground for your sake... thorns and thistles shall it bring forth for you.”

Also, through the sin of the generation of the Flood, the earth became defiled and utterly corrupted, until G-d cursed and condemned the ground.

Proof of this is from the end of the episode, regarding Noach’s offering, where it says: “And Hashem smelled the pleasing fragrance and said: I will not again curse the ground for man’s sake,” implying that previously it had been cursed.

והנה, להבינו איך יש שיכיות לומר ולפרש לעננו “מי נח” ד“מי המבול”, שהוא כמו “נicha זרחות” דשפתם כי, שילוה קורא אותם “מי נת” דזקא. הנה תחלה יש להבינו בערר עננו מי המבול, לאיזה טעם ותועלתו כי.

דהנה באמת יפלא מאד, לאיזה טעם הנה הענש למחות כל היקום בימי המבול זזקא. שלא הנה בבח ניכלה להשחתת ולאבד כל בשר ברגע אחד, בזבר או ברעב וכחגונא בכמה זרכי מות וככליון.

ולאזה זזקא העברים מעיל פנוי האדמה בימי המבול זזקא. ועוד, שלא הנה מון הרואי ומון הדין להשחתת אלא לאוותם הארץ אונשים החוטאים בונפשותם, בראעתם הרבה בגזל וחמס ובזנה בלבד, ולאה נאה כל היקום גם בהמות וחיות וכו’.

ולמה הוזר לגזם ולשטר גдол, וברעש גдол, ובמשה זמן רב כל כה, עד שגבורו המעים טו אמה למעלה מהגרים וכו’.

אבל הנה באמת לא קיתה עקר הפונה בימי המבול אלא לטהר את הארץ מטומאתה.

לפי שבכל שענות וחטאיהם לבני אדם על הארץ, בזאת גטמא הארץ מאד, כמו שנאמר “ותשחת הארץ לפנינו ה’ ותמלא הארץ חמס” וכו’.

ובאדם הראשון קשחתא ביעז הצעת, קלל את האדמה, כמו שכתוב “ארורה האדמה בעבורך... וקוץ ודרדר פצמיך לך” וכו’.

ונם בחתא דור המבול גטמא הארץ ונתקללה ביוור, עד שקלל את האדמה ואerraה ה’.

וראה מסוף העננו, קרבנו נת, דכתיב “וירח ה’ את-דרים הביהם, ויאמר לא-אסר לקלל עוד את-האדמה בעבור האדם”, משמע שקללה ואerraה בתקלה.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

For the earth had been filled with violence and corruption, and became exceedingly defiled — as it is written, “Do not defile the land...” as explained elsewhere.

And since the earth had become impure through the sin of the generation of the Flood, it was necessary to purify it from its defilement — that the spirit of impurity depart from it, which they had drawn into the earth through robbery, theft, and immorality.

And in the future it is written: “And I will remove the spirit of impurity from the earth,” meaning that He will remove the impurity itself, not by a process of purification but by complete elimination.

This will be because the light of Divinity will be revealed in this lowly world, as it says: “And the earth shall be filled with the knowledge of Hashem,” until through the intense revelation of divine holiness, evil will vanish by itself — as wax melts.

Therefore, the material substance of all beings will be completely refined — even harmful and predatory creatures will no longer harm or destroy, as it is known from the verse “And all creations shall fear You.”

But in the time of Noach, G-d had to purify the earth from its defilement through the waters of the Flood, thereby removing the evil that had settled within it.

This is like a person who has become impure through contact with a corpse or similar impurity and immerses in a mikveh of forty se'ah to purify himself.

For the waters of the mikveh, drawn from a flowing spring, are called “pure waters,” which can purify the impure person who immerses in them, as it says: “Only a spring or a cistern...”

And if for an individual’s purification forty se'ah of pure water are required, then for the entire earth, there had to be very many waters — that the whole earth, including the highest mountains, be submerged in them.

לפי שאללה הארץ חמס נזפה, וגטמאת הארץ מاء, (וכמו שכתוב “ולא טטה את הארץ” כו’, כמו מארב במקום אחר).

ומאחר שהארץ גטמאת על-ידי חטא אנשי דור המבול, היה צריך לטהר את הארץ מטומאתה, ולכן שיצא רוח הטעמאתה מן הארץ, מאחר המשיכו בה חמס וגזול נזפה כו’.

ולעתיד כתיב “ואת רוח הטעמאתה אעביר מן הארץ”, שיעביר לרוח הטעמאתה בעצמו, שלא על-ידי טהרה, כי יעבירנו לגמורי.

לפי שכך גלו依 אור אלוקות בעולם השפלה, וכמו שכתוב “ומלאה הארץ דעה את ה” כו’, עד שפמפליא תעתבר ויתפשט הארץ, כמו “כהמס דונג” כו’.

ולכן היה הגדוכיות החומר בתכלית, בכלל הארץ ובכל הברואים, גם המזיקים והטורפים לא נרעו ולא נשחטו כו’, כדי מפה שכתוב “זיראוד כל המעשימים” כו’.

אבל בזמן נת, היה צריך ה’ לטהר את הארץ מטומאתה עלי-ידי מי המבול, שעלי-ידי זה יכער הארץ שנמשך בארץ.

ונזהו כמו איש הנטה מטמאת מות וככגון, שיטבול בני מים נפקעה של ארבעים סאה ויתהר מטומאתו.

לפי שמי הפקעה מפצעין הנקעים נקעים “מים טהורם”, שיכולים לטהר את הטעמאותם בם, כמו שכתוב “אך מזין ובור” כו’.

ואם ליחיד הטעמאות אריך ארבעים סאה מים טהורם לטהרתנו, אכו בכלל הארץ צריך להיות “מים רביים” מاء, שטבול הארץ ותפסה בם כל, גם כל קערם הגבויים אשר על הארץ כו’.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

This was the purpose of the waters of the Flood in general — to immerse the earth in these pure waters, to cleanse it from its defilement. Therefore, all existence upon the earth was erased in the process.

(ה)

However, the simple meaning of the verses indicates that the main intent was to erase all existence, as it says: "The end of all flesh has come before Me," and in the beginning, Hashem said: "I will blot out man whom I have created... from man to beast and creeping thing," for "I regret that I have made them."

Yet, the very act of erasing all existence served only to purify the earth from all abomination of living creatures, after "all flesh had corrupted its way upon the earth."

Thus, the waters of the Flood — from the fountains of the deep and the windows of heaven — were like pure waters that cleanse impurity, as in "And I shall sprinkle upon you pure water, and you shall be purified."

And so it will be explained further — and this is sufficient for the understanding.

(ה)

Yet we still need to understand: what is the root of the concept of the purification by the waters of the Flood, and from where did they have the power to purify the earth from its defilement? Why are they called "the waters of Noach," meaning tranquility?

The concept of "subjugation under the kingdoms," mentioned above — that is, the tribulations and anxieties of earning a livelihood — this is what is called "the waters of Noach." For they have the ability to purify the soul from its impurity.

Not only that, but through them the soul can ascend far higher than its original source, to become completely included and united in Hashem, the One.

Therefore, the sufferings and pressure of the toil for livelihood — called "many waters" — are worthwhile, for through them the soul rises to so lofty an ascent.

וזה היה עננו מי המבול בכלל, לפבול את הארץ
בפניהם הטעורים האלה לטהר מטומאתה, ועליכן
מפלא נמה כל היקום אשר על הארץ.

ואמנם הפשט מורה שער הפנייה קיינה למחות
היקום, כמו שכתוב "לו קץ כל בשר בא לפני" כו',
ונם בתקלה אמר ה' "אמנה את האדם אשר בראת"
כו' עד רמש כו', כי נחמתי כי עשיהם

ואמנם, מה שמה כל היקום, זהו עצמו רק לטהר את
הארץ מכל שazzo זכל כי, אשר השחית כל בשר
את זרכו על הארץ כו'.

ונמצא שמי המבול, מפעינות תהום וארכובות הרים,
זה היה כמו "מים טהורם" ממש, שטוהריהם את
הטהרה, ענין נורחות עלייכם מים טהורם
וטהרתם.

וכמו שיתבאר, כדי למכין.

אך עדין יש להזכיר, מהו שרש עננו טהרת מי המבול,
ומאיין יש כה בhem לטהר את הארץ מטומאתה, ולמה
קורא אותם בשם "מי נח", לשון ניחא כו'.

והנה, עננו "שעבור מלכיות" הניל, שזהו עננו
טרדות הפרנסה, הוא שנקרו בשם "מי נח",
שביכוליםם לטהר את הנפש מטומאתה.

ולא עוד, אלא שתוכל לצלות על-ידי זה למלחה
מעלה, ממקור חצבה הראשון, להכל ולהקבק בה'
אך חד מפש.

וכדי והוא יסירין ולחייב דטרדות הפרנסה, שנקרו
"מים רבים", כדי שתעללה על-ידי זה בעליה גדולה.
כזאת כו'.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

This comes through profound bitterness, humility, and deep submission — even confusion and the dispersion of one's energies — until the pressure and distress reach the very soul.

This itself is the process of purification, which refines and cleanses the soul — elevating it to a great and true ascent that it could never have reached by its own strength, only up to its initial source.

A parallel to this can be understood from the immersion of the soul in the River of Fire, which causes it great pain and torment in order to purify and refine it — enabling it to enter Gan Eden and receive the divine radiance.

Without this immersion, the soul cannot ascend, and thus such great suffering is worthwhile, for it allows the soul to reach the level of receiving the radiance of the Shechinah in Gan Eden — “according to the pain is the reward.”

(As it is said of “Acher”: “Better that he should be judged and then enter the World to Come.”) So too, the hardships of worldly toil are worthwhile, for through them the soul rises even higher than its original source.

For this reason the soul descended into this world — this descent is for the sake of a greater ascent, as explained above.

(1)

And this is the reason why Avraham Avinu, peace be upon him, requested that subjugation under the nations serve in place of the punishment of Gehinnom.

For the punishment of Gehinnom only purifies and refines the sinful soul so that it may ascend back to its original source in Gan Eden, where it had been at first.

Therefore, Avraham requested that the yoke of worldly labor — the toil and anxieties of livelihood — serve instead, for through it the souls would ascend to a far higher level than their first source.

ונינוי על-ידי בחינת האירוט והשפלות והכנעה עצומה, וגם בלבול ופזרה הנטה ביותר, עד שיגיע עד הנפש מזוחק ולחר עול שעיפוי הפרנצה.

הרי זה עצמו עננו הטענה, שמתהרת ומזכחת את הנפש, להעלotta בעליון גדור באמת, אשר לא היתה מוגעת מצד כנעה עצמה רק למקור חטא בתקלה לבד כו'.

ודוגמה לכך זה יובן מענו טבילה הנשמה בנהר דיןור, לצערה בצרר וענוי גדור כנעה, כדי שתזדבנה ותתהר על-ידי זה, ותוכל לעלות לגן עון לאבל אור. וזו האלוקי.

ובלי טבילה זו אי אפשר לה לעלות, וכך יטורים גדולים פיאלו שתקסבוי הנטה כדי שתוכל לבוא למדרגת קבלת גלווי זיו השכינה בגן עון, ולפום צער אגרא כו'.

וכמו שאמרו בערך “モֹטֵב לְלִידִינִיה וְלִימֵי לְעַלְמָא” (דאמוי” כו). וכן וכך יטורים קשים דעול שעבוד פרנצה, כדי שפצעלה על-ידי זה במעלה ומדרגה גבורה יותר ממקור חטא.

ונזה נרזה הנשמה בעולם הנה, שיריה זו צורה. עליה היא, בנצח לעיל, ודילמאן.

ונזה הטעם שבקש אברם אבינו עליו השלום שיחיה שעבוד מלכיות במקומ עונש הגיהנום.

לפי שעונש הגיהנום אינו מזקה ומטרה רק לנפש החוטאת, שתוכל לעלות למקור חטא בנו עון. שהייתה שם בתקלה כו'

ועל-כן היה בקשתו להיות על טרדות פרנצה, שעיל-ידי זה היה עליית הנשומות למדרגה העילית ביטור, ממקום חטא הראשון, שהייתה להם קדם בואם לעולם הנה.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כוי

This follows the principle explained above — that the “waters of Noach,” called “many waters,” are in fact the “pure waters,” as it is said: “And I shall sprinkle upon you pure water and you shall be purified.”

This purification is far greater than that of the fire of Gehinnom, because these waters come from an exceedingly lofty and exalted source (as will be explained), just like the purification of the earth through the waters of the Flood mentioned earlier.

They are like the purest and cleanest waters that wash and refine, removing all filth and stubborn grime, as it says: “When Hashem shall wash away the filth...”

Do not read it “אם” (if), but “אם תבא האם ותקנה” — referring to the Supernal Mother (Binah), which is the source of this purification, for it is from Binah Ila’ah.

Therefore, they are called “the waters of Noach,” from the expression “rest and tranquility of the spirit,” for through them the soul is elevated to the highest state, as will be explained with G-d’s help.

(2)

Yet it seems difficult to understand why the toil for livelihood is considered a punishment — such harsh suffering — merely to purify the soul. For from earliest times, man needed to work in the field and home to obtain his food, as it says: “By the sweat of your brow you shall eat bread.”

Even in the times of the Beis HaMikdash they worked in fields, vineyards, and with flocks and cattle. And if one claims it refers to the subjugation of exile — the burden of taxes — in the days of Israel’s kings they too gave a tenth of their possessions.

But the matter is that there is truly a great difference between the livelihood that Israel had when they were on their own land, in Eretz Yisrael, and the livelihood in exile, in the Diaspora.

מטעם הנקבר לעיל, ד“מי נח” שנקראים “מים רביים”, הם הנקראים “מים טהורים”, כמו שנאמר. “זונקתי עלייכם מים טהורים וטהרתם אתכם” כוי.

שהיא טהרה גודלה הרבה יותר מטהרה אש הגיהנם, להיות טהרים הלאו באים ממקום גבורה מאד נעלמה (כמו שיתבאר), וכטהרת הארץ מפי נח בזופר לעיל. וכמו שיתבאר

וכמו הימים הטהורים והנקאים ביותר שמרחצים ומוצבים ומנקים כל פסלה ולכלוך קשיה כו’, כענין “אמ-דרץ ה’ את-צואת” כוי.

אל-תקרי “אם” אלא “אם פבואה האם ותקינה” כוי. שהוא מבחן בינה עילאה כו’.

ולזה נקראו “מי נח” לשון “ניחא קרווא”, להשלמה במעלה עליונה ביותר, כמו שיתבאר בזורת הבורא. כדי להבין

אך לפורה יש להבין בגוף העניין, מה נקראו טרדות הפרנסה עונש ויסורים קשים כל כך רק לטהר את הגוף. שלא מימי קדם היה האדם ארך לעבד עבודה בשזה ובביה לטרף מזונו, כמו שאמר “בזעת אפיק”. תאכל לך

ונם בזמן בית המקדש היה עבודה בשדות וכרמים ובמינה צאן ובקר כו’, ואם הפנינה בשעבוד גלויות בעול מיטים כו’, שלא בימי מלכי ישראל היה נוגנים. המעשיר מ讚ם כו’

אכל הענן הוא, דבראתם הפרש גדול הוא בין הפרנסה שהיתה לישראל בהיותם על ארמות הארץ. ישראל, בזמן הגלות בחוץ הארץ.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כוי

In the time of the Beis HaMikdash, each person sat peacefully “under his vine and fig tree” — this being the main praise of Eretz Yisrael, called “a land flowing with milk and honey,” meaning that all the goodness of its fruit flowed forth of itself.

They required no labor or toil at all, no dispersion of soul, nor any confusion of mind or heart; they were free from distraction for the service of Hashem.

Their trust in Hashem, the One Who grants blessing and bounty to the land, was strong — for it is “a land that Hashem your G-d watches over,” with no barrier separating the divine spirituality from its material flow.

This was like the abundant blessing in the deeds of the Patriarchs, for they were given a taste of the World to Come, as explained elsewhere.

For the flow of blessing in Eretz Yisrael did not come through the intermediacy of the constellations, as in the lands of the nations, which Hashem has apportioned to them.

But exile from the land — the scattering of Israel among the nations — means that their sustenance must now come through the realm of Asiyah of Noga, through the constellations which receive from the external residue of the Ofanim.

This is the reason for the great turmoil and depth of anxiety in the heart and mind — that each person must engage his whole mind and heart in deep pressure and difficulty to obtain his livelihood.

For the flow of sustenance now comes clothed in the coarse garment of Noga — this is what is called the “subjugation of exile,” through the realm of Asiyah of Noga.

(This is the primary concept of the exile of the Shechinah in Asiyah during the time of exile, as explained elsewhere.)

This is the subjugation of the divine soul — forced to engage in the needs of the physical body, to obtain bread to eat, etc., in great dispersion of the soul — which are called “many waters,” as mentioned above.

דבזמו הבית קינה איש תהת גפנו ותחת פאנטו, ששה
כל עיקר שבתעה של ארץ ישראלי, שהיתה נקראת
“ארץ זבת חלב וקבש,” פירוש — זבת מעצמה כל
טוב פרי הארץ.

כל הatzarotot כל לשות גיisha וטרדה בפזרה הנטה
כל, ולא היה שום בלבול ועמל במוח ובלב, עד
שחייו פנוים מכל טרדה לעכוזת ה'.

גם היה בבחזון חוק בה' קנות שפע וברכה בארץ,
כפי היא “ארץ אשר ה' אלקייך דורש אתה” כו, (כל
מסקה מפסיק כל מון קרוותינו לאלוות אל
הנשמיות, רק בחייבת פרכטה קלישטא כמו
(שפתות בז').

כענין מה שהיתה ברכת ה' מרווחה במשמעות האבות,
מן פנוי שהעתינו מעין העולם הבא, כמו שגאמר
במקום אחר.

לפי שאין הטע הולך בארץ ישראל על-ידי
אםצעות דמזרות, הארץ העופים שבחוץ לא-ארץ,
שחלק ה' אותם כו.

אבל ענין הגלות מן הארץ, והוא מה שנטפהרו
ישראל בארץ העופים, שאריך לבוא עלייהם הטע
על-ידי עולם העשיה דנוגה, שהן המזרות, שמקבלים
מחיצוניות שMRI הראופנים כו.

ונזה ענין סבת הטרדה האדומה בעמק הלב והמוח
שאריך כל אחד ואחד להטריד כל מזוזו ולפבו בועל
לכח וחזק גזול, עד שמיצא טרף מזונן.

מן פנוי שבא הטע בהתקלבותות דלבוש שך דנוגה כו,
ונזה נקרא “שעבוד גלויות” דעשית דנוגה כו.

והוא עקר ענין גלות השכינה בעשיה בחוויל בזמו
(הgalot dzoka, כמו שגאמר במקום אחר).

ונזה שעבוד הטע האלוות להתעתק בארץ הגוי
הנשמיות, “לכם לאכול” כו, בפזרה הטע מאייד,
שנקראים “מים רבים” בז' נקר לעיל, ודי לאבון.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

(ח)

And behold, the reason that through the pain of worldly anxieties — the exhaustion of the soul, called “many waters” — the soul can ascend higher than its original state when it was bound in the bond of life in Gan Eden,

is because of the advantage of light that comes from darkness — as is known from the saying, “Better one hour of repentance and good deeds in this world than all the life of the World to Come.”

For when darkness is transformed into light, it surpasses the light itself, since the source of darkness is far higher than that of light (as will be explained).

This is also why penitents are greater than the completely righteous — for in the place where penitents stand, the perfectly righteous cannot stand.

The same applies here regarding the toil of livelihood, called “many waters.” For it is known that in the world of Asiyah, sustenance descends through the constellations, which receive from the external residue of the Ofanim.

“One level above another,” and through them the flow of physical sustenance for all plant, animal, and human life descends, as it is said: “There is no blade of grass below that does not have a mazal above that strikes it and tells it, ‘Grow.’”

Likewise, “a mazal gives wisdom, a mazal brings wealth,” and so forth. Yet all this flow that comes through Asiyah is only the external and posterior aspect of Malchus of Malchus of Asiyah.

(As when Rabbi Akiva laughed upon seeing the great city of Rome full of worldly pleasures, saying: “If this is the reward for those who transgress His will...” — for it bears no comparison at all to the inner light and divine flow of Gan Eden.)

ואמנם הנה הטעם שעל-ידי צער טרדות הפרנסה במצווי הנפש, שקראו “מים רביים”, הוא שתווכל הנשמה לעלות למעלה יותר ממה רגמה הראשה, שהימה בגין עדו צורעה בגין חסרים כו'

הנה זהו מצד יתרון האור מן החשך דוקא, כיוזם בטעם שאמרו “דיפה שעה אחת בתשובה ומצעדים” טובים בעולם זהה אבל חי העולם הבא.

לפי שיש יתרון האור מן החשך בטהרה לאור, הרבה יותר מגופו של אור, לפי שטרש החשך למעלה הוא גבוה הרבה מבהמת חסרים (כמו שיחק באור).

ונזה גם הטעם שבצליל תשובה גדולים מצדיקים גמורים, עד שבזמנים שבצליל תשובה עומדים, אין הצדיקים גמורים יכולם לעמוד שם.

וכך הוא גם כאן בענין טרדות הפרנסה, שקראים “מים רביים”. להיות יוזע רעולם העשיה מתלבשים במלוקות, והמלוקות מקבלים מחייזניות שמרי. ה老子ים.

וכך “גבוה מעיל גבורה” כו’, ועל-ידיים נמשך שפע דצחים הגדומים, עד שאמרו “שאין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה שפהה אותו ואומר לו “געל

וכו “מצל מחייבים ומצל מעשירי” כו’. ואך כל מקור השפע רעולם העשיה שמקבלים מחייזניות הוא רק בחינת אוחרים וחייזניות מלכות רעליות העשיה.

ובמו ששחק רבי עקיבא פאייר ראה ברך גדול של רומי מלא תעוני עולם הנה, ואמר “אם לעוברי רצונו כה” כו’, לפי שאין זה ערך כלל לנבי. פנימיות האור והשפע האלקי שבגנו עדו הארץ כו’.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

That is, all this flow is only from the last forty-eight combinations of the Divine Name Elokim — as it says: “G-d reigns over the nations.” For His sovereignty rules over all.

As it says: “Your kingdom is a kingdom over all worlds,” meaning that the radiance and glory of His kingship spreads into all worlds — this radiance is their source of existence from nothingness into being.

Moreover, this radiance and illumination that vitalizes all worlds is itself only a reflection — merely an external ray — from the essence of the Infinite Light, blessed be He, corresponding to the final letter hei of the Divine Name Havayah of Atzilus.

As it says, “When they were created — with a hei He created them,” and “the five outlets of the mouth,” as written in Sefer Yetzirah, referring to the twenty-two letters and their combinations through the “word of Hashem” and the “breath of His mouth.”

Just as the letters of speech are only like the inanimate level and are of no comparison at all to the letters of thought, emotion, and intellect,

so too, when a person contemplates deeply how distant the source of all life and sustenance of this world is, even compared to a single letter of Divine speech or thought,

for the source of all worldly vitality — the constellations — is but the refuse and outermost husk resulting from innumerable contractions of the final letter combinations, which have no comparison whatsoever to the essence of His Kingship,

and he reflects well how the life of his soul is bound and clothed within the coarseness and darkness of the kelipas nogah — the constellations — where Divinity is utterly concealed, as it is written: “I clothe the heavens with blackness, and sackcloth is their covering,”

which is called the “sackcloth covering” — the most concealing garment — and yet all his life and heart are drawn daily after material existence,

דָּקַינו רָק מִמְ"ח אֲרוֹפִי הַאֲקָרְנוּנִים דְּשֶׁם אַלְקִים, וְהִיא מַה שָׁגַגָּא מֵרָ “מֶלֶךְ אַלְקִים עַל גּוֹים” בִּידּוּעַ, לְפִי שְׁמַחְפְּשֵׁת הָאָרֶה וְזַיוּ בְּבּוֹדֶ מְלֻכָּתוֹ בְּכָל הַעוֹלָמָה. שְׁמַלְכָותָיו יַתְפִּרְכֵּה בְּכָל מַוְשָׁלה

וְכָמו שָׁגַגָּא מֵרָ “מֶלֶךְ מְלֻכּוֹת כָּל עַולְמִים”, שְׁמַהְפְּשֵׁת הָאָרֶה וְזַיוּ בְּבּוֹדֶ מְלֻכָּתוֹ בְּכָל הַעוֹלָמָה. וּמְאֹור וְזַיוּ זֶה הָוָא מַקּוֹר הַתְּהוּוֹתָם מֵאַזְוֵן לִישָׁ

וְגַם אֹור וְזַיוּ זֶה הַמְּחִיה כָּל הַעוֹלָמָה אַינוֹ אֶלָּא הָאָרֶה בְּעַלְמָא מִעֲצָמוֹת אֹור אַיְזָסּוֹף בְּרוּךְ הָוָא, שָׁאַינוּ רָק הַ “אַחֲרֹונָה דְּשֶׁם הַוִּי” דְּאַצְּלִות

כְּפָמָאָר “בְּהַבְּרָאָם — בְּהַ “אַ בְּרָאָם”, וְהַ “הַ” מִזְאָוֹת קְפָה” כּוּ, כָּמו שְׁכָתוֹב בְּסֶפֶר יִצְחָק, וְקַבְעָנוּ בְּפֶה כּוּ, שְׁהַן כְּ “בְּ אֹתְיוֹת וְאֲרוֹפִיָּהוּ שְׁבָ “דְּבָר הַ” נָרְעָ פִּיו

וְכָמו שְׁאֹתְיוֹת הַדְּבָר אִינְם רָק בְּחִינַת דָּוָם וְכָלָחַשְׁבִּי מִפְשֵׁל לְגַבְיִ אֹתְיוֹת הַמְּחַשְׁבָה וְהַמְּדוֹת וְהַשְׁלָמָה כּוּ,

וְכָאָשָׁר יַשְׁפֵּל אָדָם וַיַּתְבֹּונֵן בְּזֶה בְּעוֹמָק דְּעַתּוֹ, אֵיךְ וְכָמָה שְׁרוֹחָק עַרְקָה מַקּוֹר הַשְׁפָעָת כָּל חַי הַעוֹלָם הָהָה, לְגַבְיִ אֹתְתָ מַדְבָּר וּמְחַשְׁבָה עַלְיוֹנָה

שְׁכִי מַקּוֹר כָּל חַי הַעוֹלָם הָהָה, שְׁהַן הַמְּנֻזּוֹלָה, הָוָא רָק פְּסָלָת וְחִיצְׁנוֹת הַבָּא בְּהַשְׁתְּלָשׁוֹלָה וְאַמְצָוּמִים רַבִּים מְאֹרְפִּי אֹתְיוֹת הַאַחֲרֹונָה בְּיוֹתָר, שְׁאַין לְהַנְּהָרָה כָּל לְגַבְיִ עֲצָמוֹת מִקְתָּה מְלֻכּוֹת יַתְפִּרְכֵּה

וַיַּתְבֹּונֵן הַיְטָב אֵיךְ שְׁחִי נְפָשָׁו קְשָׁוּרִים וּמְלֻכּוּשִׁים בְּגַסּוֹת וְחַשְׁשָׁד דְּקַלְיָפָת נְגָה, שְׁהַן הַמְּנֻזּוֹלָה, שֶׁשֶּׁם הָוָא הַסְּפָר אַלְקָוֹת בְּמַכְלִית, כָּמו שְׁכָתוֹב “אַלְבִּישׁ שְׁמִים קְדָרוֹת וְשָׁקִי” כּוּ

שְׁנַקְרָא “לְבּוֹשׁ שָׁקָה” הַמְּסִתְּר בְּיוֹתָר, וְכָל נְפָשָׁו וְלַבָּוּכָה, כָּל הַיְמִים נְמַשְׁכִּים אַפְּרִי חַי הַעוֹלָם הָהָה הַגְּשָׁמִים

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

then surely his soul will be bitter within him for abandoning Hashem — the Source of all supernal life — to pursue futility, as it is written: “Behold, nations are as a drop... and as dust on the scales,” and “They have forsaken Me, the source of living waters, to hew for themselves broken cisterns.”

These are the forces of nogah — for truly “not so is the portion of Yaakov, for Hashem is his portion,” and “there is no mazal for Israel.”

From this the Sages derived that Jews in the Diaspora are called “idol worshipers in purity,” since they are in lands over which Hashem has apportioned celestial powers to the nations.

When Jews invest their entire soul in the coarse “sackcloth garment” of nature — chasing livelihood through mental and emotional struggle — this is essentially like idol worship, bowing to stone, for it makes the secondary into the primary,

since all these forces are but tools — “like the axe in the hand of the hewer.” Therefore, one must awaken intensely to break free from this thick darkness through the fiery longing of the heart that comes from deep bitterness.

(As explained elsewhere regarding the Egyptian exile, where it says, “And they embittered their lives” — this refers above to the collective soul of Israel — “with hard labor,” symbolizing the toil and pressure of livelihood in our time.)

From this intense awareness of the soul’s distance from Hashem, through its descent into such profound darkness, the soul can rise to cleave to Hashem Himself — above even the radiance and light of the level of Malchus, the source of the soul’s origin.

(ט)

To explain why it is written “And behold, it was very good” — how can death and evil be called “very good,” even greater without limit than the “good” of the Angel of Life?

הבה ודי יתמך נפשו ביזור על עזבו את ה' מקור כל הימים האלונים, לכך אחריו הכהל, כמו שכתוב “הן גוים כו' וכשחק מאננים” וכתיב “אותי עזבו מוקור מים חיים לחצוב להם פארות נשבטים אשר”, “לא יכלו כו’

שחן העצמות דנוגה, שבאמת “לא אלה חלק ישב”, כי חלק ה' עמו” כו’, ואין מזל לישראל פידוע

ומזה הטעם גורו אומר, ישראאל שבחוץ לארץ נקראים “עובדי עבודה זרה בטהרה” כו’, שבחוץ לארץ דוקא, מטעם שהליך ה’ אותם לכל העמים כו’

וכאשר ישראאל ממשיכים כל נפשם בהתקשרות דלבוש שדעת, לרדו אחר הפרשנה בתרומות הנפש פניל, זהו ממש בעובד עבודה זרה הפשטה, לאנו כו’, מארח שעושה מן הפל עקר

שחרי אים רק כגרין ביד החוצב בו פידוע, ולזאת יתעוזרו מאי ליאת מון החשך הגה בגול רשי. אש הפשקה הנפלאה על-ידי המירות העזומה

כעננו המבואר במקומות אחר בಗלות מצרים, שנאמר “וימרנו את תייקם” דבנטה ישראאל למעה כו’, “בעובודה קשיה” כו’, שהוא עכשו שעבוד ולח. הפרשנה פידוע

מאי גול עאם הרחוק מה' בירידת הנפש בחשך גדול כזה כו’, ועל-ידי זה דוקא תולך הנפש לעלות ולבא לבק בה אחיד ממש, שלמעלה גם מזיו ואור רביינת הפלכית, מוקור מהצבר הנשמה כו’

ובאור הענן לאה נקרא “מאד טוב” — איך המות והרע נקראים טוב מאי, בל' גבול, הרבה יותר מן. הטוב דמלאך הרים כו'

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

This is the second meaning in “the advantage of light from darkness.” What was explained earlier — that the advantage comes when man escapes darkness — is not the plain sense of the verse.

For the verse implies that the advantage of light comes specifically *from* the darkness itself. Yet according to the earlier explanation, darkness is only an external cause — the distance that arouses the soul’s yearning to return upward.

Therefore he attains a stronger longing to cleave to the Essence of G-d Himself — a light greater than the “light of the righteous.” Yet this is not the verse’s intent; this describes light born *after* darkness, not *within* it.

The second meaning, however, is that the “advantage of light from darkness” means not that light prevails *over* darkness, but that there is a greater light *within* darkness itself.

This happens when the darkness itself is transformed into light, as stated in the Zohar many times — that this is the ultimate purpose of Torah and mitzvos and the essence of teshuvah: to turn darkness into light and bitterness into sweetness.

“He who does not transform darkness to light,” says the Zohar, “is missing the essence.” For when the utter evil of the animal soul — the “serpent’s skin” — is reversed,

whose root is in the holy serpent — the aspect of *mah* (self-nullification) itself — as it is written, “See, I have set before you today life and good, death and evil.”

When the sitra achra is subdued through complete repentance — transforming the darkness of the kelipah from evil to good — this itself ascends higher, to transform even the hidden supernal darkness into revealed light, far beyond the light itself.

הנה זהו עננו בטעם הבית בעננו ופירוש “יתרונו האור מן החשך” זו קא, דהנה מה שמאמר למטה בפירוש “יתרונו האור מן החשך” אינו עולה יפה כי פשיטו,

שהררי משלמות פשוט המקרא, שיש יתרונו האור מוגה החשך עצמו זו קא. ולפי הניל, אין החשך הגס דקליפה נוגה אלא גרום בעלה מא, שעלי-ידי שוגרחה האדם בחשך זה הגס, לו זאת תגדל נפשו בכח גדול, עצאת ממנה כו’

ועל-כן יבוא לחשוכה גדולה יותר לעלות במוחות ועוצמותו יתקבר מפשט, שנקרא אור גדול יותר עצמו מארם-צדיקים. ואך אין זה “יתרונו האור מן החשך” עצמו, אלא מחתמת כייצאה מן החשך כו’

אבל הפירוש הבית ב “יתרונו האור מן החשך” — לא שיש יתרונו לאור על החשך, אלא להפכה, שיש יתרונו לאור בחשך עצמו יותר מאשר האור

והינו כאמור נחפה החשך עצמו לאור כו’, כמו שכחוב בזוהר בכמה דוגמאות, שהו מכך תורתה והמצות והעקר בתשובה — שהוא להפכה חשותה. לנזהרא ומיריו למתיקא

ומאו דלא מהפיך חשותה כו’. וזהו הוא, כאמור נחפה קרע גמור דנפש הבהמית, דקליפה נוגה, ממשכא דתניא,

ששרשו בהפך הקדוש מפשט, שנקרא מ “ה מפשט, וכמה שפטות” ראה נמתי לפניה הימים את הימים את הטוב ואת הצעות ואת הרע” כו’

וכאשר אתקפניא סטרא אחריא בתשובה שלמה, להפכה חשותה דקליפה מרע לטוב — ברוי זה עולה למעלה גם כן, להיות בחינת היפוך החשך והעולם העליון, לבוא לידי גלי או רשותה למטה קרביה מנו, האור עצמו (כמו שישתבהר)

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

This is the meaning of “very good” — when death and evil themselves are transformed into good, a level far higher than good itself, just as light that emerges from darkness surpasses the original light.

(ו)

To understand the reason and root of these matters: It is known that the root of the animal soul (nefesh habehamis) is far higher than the root of the divine soul (nefesh ha'elokis).

For the root of the animal soul derives from the seven primordial kings of Tohu that preceded the world of Tikkun, as it is written: “These are the kings... before a king ruled over the children of Israel.”

And although through the breaking of the vessels (sheviras hakeilim) 288 sparks fell from these seven kings — of whom it is said, “He reigned and he died,” for one who falls from his level is called “dead” —

until there came to be the chambers of kelipas nogah below — the state of utter darkness — nevertheless, in their root, before the shattering, they stood at a vastly higher level than the realm of Tikkun.

For they are in the aspect of the supernal gevuros, the level of “ban” — the sefirah of Malchus in its strongest form — which corresponds to the “ten crowns” of the nekudos, as explained elsewhere.

The root of the divine soul, however, derives from the Name “Mah” of Tikkun, which is below the lights of Tohu that preceded it — those being exceedingly intense and forceful lights (“oros takifin”).

This explains why we see that even when the sparks of Tohu have fallen to the lowest levels — in animals and beasts, that is, the animal soul within man — they nevertheless possess extraordinary strength to overpower the divine soul.

וזהו שגנרא “מאוד טוב,” כשנעהפה ממעה ורע עצם לטוב — שהוא קרביה עליון יותר מן הטוב בעצמו, כמו שיש יתרון האור מן החשך העליון כשנעהפה לאור, קרביה יותר מן האור עצמו כו וקלין.

ולהבין עם ושרש הקברים, הנה ידוע ששרש נפש הקבinitה גבוק קרביה יותר למעלה משרש נפש, האלקין,

לפי ששרש הנפש הקבinitה הוא מבחינת ז מלכים קדמיאו זתוהו, שקדם לבחינת תיקון, וכמה שכתוב “אללה האלכים...” כו “לפני מלך מלך לבני ישראל” כו

וארעל-פי שבחירות הפלים נפלו רפ"ח ניצזין מבחינת ז מלכים, שנאמר ביהם “וימליך זימת,” דמאן קנפיל מדרגיה אקורי מיתה כו

עד שגתהו היכלות דקליפת נוגה למטה מטה ביזה, שנגנרא חזך גמור, מכל מקום, הרי בשריהם, כמו שהיו קודם השכירה, הם במעלה ומן ראה עליונה, קרביה יותר מבחינת תיקון

להיומם בבחינת גבורות עליונות, בבחינת ב"ז כו, והוא בבחינת הקרים, שנוי בקדות בבחינת (קדודים בידוע וUMBOR במקום אחר).

ונודיע, דשרשו של נפש האלקין הוא מבחינת שם מה דתיקון, שלמטה מבחינת האורות זתוהו, שקדם לבחינת תיקון, (שנgrams “אורות פקיפין” וחזקים ביזה כו).

ולזהה הטעם אנו רואים גם כי בירידות ונפילות הניצצות זתוהו למטה מטה, כמו הקהמות והקירות — דסינו נפש הקבinitה שבחדים — יש לה מגברת, וכמ" גדול ביזה, להתגבר על הנפש האלקין

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

To bring it down from its holiness and make it sin in impurity, as our Sages said: "A man's inclination grows stronger every day, and if not for Hashem's help, he could not overcome it."

For its root is from the seven kings of Tohu, whose lights were mighty and forceful — much stronger than the lights of Tikkun — as it is written of them, "And he reigned," for kingship implies power and exaltation.

(Just as animals and beasts possess greater physical strength than man.) The most severe gevuros that fell from these seven kings became the life-force of destructive and predatory creatures, and in humans — brazen, violent people.

Moreover, we see that man receives his life-force from the plant and animal kingdoms — from grain and from the flesh of animals — and without them, he cannot live or exist.

Thus, vegetation and animals provide vitality to man; he is not complete without them. And they, in turn, do not require man for their sustenance.

(Although man was given dominion to eat and elevate them, as he is created "in the image of G-d," nevertheless it remains true that he receives vitality from them — for in their supernal root, the plant and animal realms are higher than the human.)

For the plant, animal, and inanimate realms can exist without man, but man cannot live without consuming them.

Rather, the reason is that the root of man is from the world of Tikkun, while the root of the animals is from the world of Tohu, which preceded Tikkun — lights that are stronger and more forceful, as mentioned above.

This is also why an animal sacrifice atones for the human soul that sinned, even though the human offers the animal.

להו ריךְה מקדושתָה ולתקתיַה בְּכָל טומאָה, בְּמַאֲמָר
"יאָרוּ שֶׁל אָדָם מַתְגָּבֵר עַלְיוֹ בְּכָל יוֹם, וְאַל מַלְאָ
הַקָּדוֹשִׁבְרוֹךְ הוּא עֹזָרוֹן, לֹא יִכּוֹל לוֹ" כו'

לְפִי שְׁרַשָּׁה מִזְמָרִים מִלְכִים דְתֹהוֹ, שְׁהָן אוֹרוֹת פְּקִיפִים
וּמַקִּים כְּרֵבָה יוֹמָר מִבְּחִינָת אָרוֹת דִתְּקִינוֹן, שְׁהָרִ
נָאָמָר בְּהָם לְשׁוֹן מָלוֹכה, כְּפָה שְׁבַתּוֹב "וַיִּמְלֹךְ בְּלֹעַ"
כו', וְכָל מָלוֹכה הִיא בְּבִחִינָת תָּקֵרֶב כְּלֹעַ גָּדוֹל
וּבְהַתְּנִשָּׁאות יִמְרָה כו'.

וְכָמוֹ שִׁישׁ כְּחַדְקָה לְבָהָמוֹת וְהַחַיּוֹת עַל הָאָדָם כו').
וּבְחִינָת אֲבוֹרוֹת כְּיֻתָּר קְשׁוֹת שְׁגַפְלוֹ מִזְמָרִים —
הַוְּנוּ מִזְוֹת הַמִּזְיקִים וְהַטּוֹרֶפֶים כו', (וּבְבִנְיֵי אָדָם —
הַוְּנוּ קָעֵזִים פְּנִים כְּיֻתָּר וְגַזְלִים כו').

וְהַגָּה גָם מִזְעַם הַטּוּם אָנוּ רֹאִים, שְׁהָאָדָם מַקְבֵּל שְׁפָע
חַיּוֹתָו מִן הַצּוֹמָח — דִתְבּוֹאָה, וּמִן הַמִּי — כְּבָשָׂר
בְּהַמָּה, וּבְלָעֵדָיו לֹא יִחְיֶה וַיַּתְּקִים
קָרֵי הַצּוֹמָח וְהַמִּי מִשְׁפִּיעִים חַיָּת לְאָדָם, וְאֵין לוֹ
שְׁלִימָות זָוָלָם. וְהַצּוֹמָח וְהַמִּי אִינָם אַרְכִּים לְקַבֵּל
שְׁפָע מִהָּאָדָם.

וְאַרְעֵלְפִּי שְׁגַפְנוּ לְאָדָם כָּל הַמִּי וְהַצּוֹמָח לְאַכְלָל, (לְפִי
שְׁהָוָא לְמַעַלָּה מֵהֶם וַיְכֹל לְהַעֲלֹתָם, לְהַיּוֹת בְּבִחִינָת
אָדָם בְּאֶלְמָן אַלְקִים, אָכַל גָם זֶה אָמָת, שְׁהַצּוֹמָח וְהַמִּי
מִתְּקִים אָתוֹן, וּמַאֲמָר "עַד קֶלָא אֲכִילָנוּ קְשָׂרָה
דִתְרֹא כו", (לְפִי שְׁבָשֶׁרֶשׁוּ שֶׁל דָוִם, צָוָמָה, סִי,
(וּמְדַבֵּר — הַצּוֹמָח וְהַמִּי אֲבוֹהָם מִבְּחִינָת מְדַבֵּר כְּרִי

שְׁהָרִי הַצּוֹמָח וְהַמִּי וְהַדָּוִם יוֹכְלָוּ לְהַתְּקִים בְּלָעֵדִי
הָאָדָם, וְהָאָדָם לֹא יַתְּקִים בְּלֹא אֲכִילָת צָוָמָה וְהַמִּי
אֶלָּא אַרְיךְ לְזֹרֶן, מִפְנֵי שְׁרַשָּׁה הָאָדָם מִבְּחִינָת
הַמִּי, וּשְׁרַשָּׁה הַבָּהָמוֹת מִבְּחִינָת הַתֹּהוֹ, שְׁקָדָם
לְתִיקְוֹן, שְׁהָן אוֹרוֹת חִזְקִים וְתִקְיִים יוֹמָר, כְּנֹצֶר
לְעַזְלִיל.

וְזֶה גָמְרָנוּ הַטּוּם, שְׁקָרְבָּנוּ בְּהַמָּה מַכְפֵּר עַל גַּפְשִׁ
הָאָדָם הַחֲוִיטָה, אַרְעֵלְפִּי שְׁהָאָדָם מִקְרַב מִן
בְּהַמָּה כְּרִי.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

And this too is the reason that sacrifices are called “a pleasing fragrance to Hashem” — for they draw additional light and intellect to man from the Name Mah of Tikkun.

This is the essence of the birur (refinement) of the 288 sparks through the mitzvos done with physical matter — even though the wisdom of Mah does the refining, their root lies higher than Mah itself, in the world of Tohu.

Proof of this is from man’s creation — “Back and front You have formed me”: back, to the work of creation; front, to the making of man.

“Back” refers to the six days of creation, “front” to “Let us make man.” Thus man was created last, while animals and beasts preceded him, as it says: “Let the earth bring forth living creatures.”

As the Sages said, “Even the mosquito preceded you.” Although man is first in thought — in the inner, essential Divine intellect — he was last in deed.

This, then, is the reason for the soul’s descent into a body — for the sake of ascent, to rise higher than its original root.

This ascent comes specifically through the soul’s enclothing within the animal soul, whose root is from Tohu — higher than the soul’s root in Tikkun — for through this it ascends to the lofty level of pre-shattering Tohu, above Mah of Tikkun.

There is thus added great light and strength to the soul — as with the nourishment from plant and animal, or the offering of a beast as a “pleasing fragrance,” as explained above.

Therefore, this great elevation of the soul, beyond its own root in Tikkun, comes through its enclothing in the animal soul and in worldly matters — in the toil and pressure of livelihood called “many waters.”

ונזהו גם־בפ"ן הפעם, שהקרוינו נקראים “ריח ניחוח ליהויה,” ז"ש מ"ה דתיקון, שהוא תוספת אורות ומוחין לאדם דאצלות.

ונזהו כל עיקר ענין הבירורים דרפ"ח, דמעשה המזות בדומם, צומח, חי גשמיים, ארכ־על־פי דבבכמה דשים מה אתפְרִירָגָן, אֲכַל שְׁרַשָּׂם לְמַעַלָּה מִשְׁם מ"ה. הַמְּבָרֵר, וְהוּא בְּבִחִינַת הַתּוֹהוֹ שָׁקָדָם לְתִיקָוָן כו'.

ונראה ליה ממעשה בראשית, שנאמר “אחור וקדם ארכני” — אחור למעשה בראשית, וקדם

הו מ “אחור” — למעשה בראשית, והאדם “מענים” מ “נעשה אדם,” שהו אחרון למעשה בראשית, והבבמות והחיות קרמו לו, כאמור “תוציא הארץ נפש חייה” כו'.

וכמובן “דאכילה יתוש קקמך” כו', ארכ־על־פי שקדם הו למעשה בראשית מצד נשמתו, שהוא למעלה מפל המעשימים דמעשה בראשית, והוא במעשיה היפות והעצמת כו'.

ונזהו טעם ירידת הבשמה בגוף, לזכרה עלייה זוקא, למעלה מהקורה הראשו.

ונני על־ידי הトルבשות הבשמה בנטש הבהירית דוקא, שהרשעה מבחןת התחו למעלה מרשעה של הבשמה, שהיא בבחןת התקיון; על־ידי זה דוקא ממעלה לבחןת התחו כמו שהיא קודם השבירה, שהיא למעלה קרביה מבחןת שם מ"ה דתיקון.

ונתוסף פ"ז ואור גדור בנטשמה, (כמאלך צומח ומי). שמיים לאדם, וכקרבו בנטשמה ל “ריח ניחוח” כב"ל.

ונאמ-בון, עלייה גדורה זו לנטשמה, למעלה מרשעה בבחןת התקיון, היא על־ידי הトルבשות הבשמה הבהירית ובגעני העולם הזה, בטרדת הפרגסה ביטומר, שגרא “טים רביים” כב"ל; על־ידי זה תמעלה למעלה מרשעה כו'

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

And although the soul itself requires no rectification — for it is taken from the world of Tikkun — still, its descent is for the purpose of refining the garments of nogah, namely the animal soul.

As it is written, “When a man brings an offering from the animal” — for Mah of man refines Ban of Tohu. Yet after this refinement, the animal raises man himself to a higher level — to the Tohu beyond Tikkun.

(יא)

However, this applies specifically when the darkness and evil of kelipas nogah are transformed into light — as through the bitterness from distance caused by the “many waters” mentioned above.

For this itself is the essence of true teshuvah — that the evil itself becomes good, as in the repentance of Rabbi Abahu (Berachos 34b).

Then there is the “advantage of the light that comes from the darkness” — when the 288 sparks rise to their source in the realm of Tohu, called “darkness is His concealment.”

This is the level of the concealment of the supernal light which itself becomes revealed — and it is a light far greater than the light that emerges after the concealment.

As it is written, “And the earth was tohu... and G-d said, ‘Let there be light,’” for the light came from the darkness itself.

But without true teshuvah — when the darkness is not at all transformed into light — the soul remains below, clothed in the “sackcloth” of kelipas nogah, called complete darkness.

Yet through teshuvah — the subduing and transformation of the sitra achra from darkness to light below — the soul ascends higher than its original source.

It rises to the light of Tikkun by virtue of the advantage of the light from the primordial darkness — higher even than the light of wisdom in Tikkun.

ואף-על-פי שהגנשמה מצד עצמה אינה אירכה תיקון, כי הרי גלухה מעולם התייקון, ולא ירדה אלא לברר, ותתקו ללבושי נוגה, שהוא נפש הבהמה,

גם זה אמת, כמה שכתבו “אדם כיריקרי... מ... הבהמה” כי, אמנם האדם מבירר לבז’ דתוהו; אבל לאחר הבירור והתיקון, האדם לבהמה, מעלה לאדם למעלה משלשו בבחינת התהו של מעלה מתיקון. כנ”ל.

אך הנה זה דזוקא כאמור נחפה חחש וברע דקליפה נוגה לאור, כמו עלי-ידי הAKEROTH מון קרייחוק. עלי-ידי “מים רבים” הנקבר לעיל

שזהו עצמו ענן הטעובה האמיתית, שנחפה ברע עצמו לטוב, בטעובה קרבו אבבו (ברכות ל”ד).

או יש “יתרונו האור הנענשה מבחינת החשך דקליפה”, כאמור עוזים רפ”ח ניצוץין לשרם. עלי-ידי זה בבחינת התהו, שנקרו “חשך סתרו”

שזהו בבחינת העלם אור העליון, שנחפה גם-כון לגלוי אור, והוא אור גדול הרבה יותר מגוף האור שנגנש. ונתקווה אחר בבחינת העלם וחתך העליון. כמו שנאמר “וְהָרֶץ קַיִתָה תָהו... וַיֹאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אָור,” שהאור בא מוחש עצמו.

אבל בלי טשובה אמיתית, שלא נחפה כלל החשך לאור, הרי אדרבא נשארת הגנשמה למטה בלבוש שך. קקליפה נוגה, שנקרו חשך גמור

אבל עלי-ידי טשובה אמיתית, דאתפקיא סטרא אחרא ואתפקא חשותה לנזרא למטה — עלי-ידי זה. מעלה הגנשמה למעלה ממקור חוצבה.

בחינת האור דתיקון, מטעם יתרונו האור מוחש בחשך העליון שלפני האור דכתמה בבחינת התייקון.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

Thus, it is a great ascent for the soul — to rise above even the radiance of the Shechinah in Gan Eden and beyond the life of the World to Come.

For even the life of the World to Come is but a single radiance — a mere glimmer drawn from the concealed light of the Infinite Essence.

Hence our Sages said: “One hour of repentance and good deeds in this world is better than all the life of the World to Come.”

And this too is why a baal teshuvah is greater than a perfect tzaddik — for his ascent reaches above his root into the Tohu that preceded Tikkun.

This is also why Mashiach will come to bring tzaddikim to teshuvah — to elevate them too to that pre-Tikkun level of Tohu.

And this is why Moshe attained the level of teshuvah only before his death — the return from Tikkun into the sublime Tohu.

Thus is further explained the statement “very good — this is death,” meaning Mah when death is transformed into life, the darkness and evil of kelipah into light.

In this lies the advantage of the light over the light itself — the infinite ascent that comes through the transformation of darkness.

[NOTE Midway Summary]

The Mitteler Rebbe opens by explaining that the “waters of Noach” allude not merely to physical floodwaters but to a sublime spiritual process of *purification through descent*. The soul’s immersion in the “many waters” of worldly involvement — struggles of livelihood, distractions, and material pressures — is, paradoxically, its path to the highest refinement and ascent.

1. The Waters of Noach — Cleansing Through Descent

The “waters” are described as *מי נח*, waters of *menuchah* (tranquility), for their ultimate purpose is *נוי חאה* (refinement) — to bring the soul to a place of deep inner rest and elevation. Avraham Avinu prayed that the Jewish people would merit exile and the burdens of material life *instead* of Gehinnom, because worldly tribulations purify the soul far more deeply than the fire of punishment. Fire burns away coarse impurity; water, descending from a higher source, *washes* and *elevates* the being itself to a higher state.

וכו עלייה גודלה היא לנשמה, שפעלה למעלה גם מלחינה זיו השלינה שחגנו עוזו, וגם למעלה מתחי, העולם הבא,

שאינו גם בנו אלא בחתינה זיו ואור אחד הנקשה מלחם או רוחות דאין-סוף ברוך-ההוא.

ולזה אמרו רבותינו: “יפה שעה אחת בתשובה” ומעשים טובים בעולם זה מפל חמי העולם הבא,

זהו גם-יכן הטעם, שבעל תפילה גודל מצידיק גמור, כי עלייתו מגיעה למעלה משלשו, בבחינת התחזקן לתקון.

וגם מלכア משיחא אמי לאחבי צדיקא בתשובה, להעליהם למעלה משלשו, בבחינת התחזקן לתקון.

זהו שמשה לא זכה לתשובה אלא קדם מותו, השיבה מתקון לתחזקן העליון.

ובזה יובן יותר קענינו הנזכר לעיל “טוב מאד — זה מוות”, שהוא מ”ה פאشر נחפה הפטות לחים, הפה רקח ורע רקחיפה לאור.

שיש בזה יתרון לאור הרבה יותר מן האור שהו שמחים פגופר לעיל, ודומה לאור הנולד מהחשך עצמו, וך"נ.

Mitteler Rebbe
Parshas Noach
אלה תולדות נח נח איש צדיק כי

2. The Soul's Descent into Darkness

When one contemplates how all worldly vitality stems only from the lowest residue of Divine speech — “the last letters” of creation — he realizes that his life is bound within a dark garment that conceals the Divine (“Sackcloth I clothe the heavens with”). This awareness produces מיריות, deep bitterness and yearning to return to the *Source of all life*. Through this holy bitterness, the heart awakens in passionate longing to escape the density of material existence and cleave to the Essence of G-d.

3. Transformation Through “Many Waters”

The “many waters” of physical preoccupation are not an obstacle but a crucible. When the soul struggles within them yet remains faithful, its very confrontation with darkness becomes the cause of elevation. The descent awakens a force of longing that propels the soul beyond its original root — ממקור הוצבה, the source from which it was hewn — into a new union with the Essence itself.

4. The Paradox of Darkness and Light

This leads to the central teaching of “ יתרון האור מן החושך ” — “The advantage of light comes *from* darkness.” There are two levels of this “advantage”:

- First, when the soul escapes the darkness, the experience of distance intensifies its yearning and thus its light.
- Second, and higher: when the *darkness itself* is transformed into light, when evil becomes good and bitterness becomes sweetness. This is *the true Teshuvah*, when one’s very past — the concealment itself — becomes a source of greater revelation.

5. Tohu and Tikkun — The Roots of Animal and Divine Souls

The Mitteler Rebbe then reveals the cosmic framework: the *nefesh ha-behamis* (animal soul) originates from the *world of Tohu*, while the *nefesh ha-Elokis* (Divine soul) stems from *Tikkun*.

Tohu’s lights are intense and unbounded (“אורות תקיפים”), but they shattered for lack of harmony; Tikkun’s lights are balanced and contained. The animal soul, drawn from the broken fragments of Tohu, thus holds greater raw vitality and power than the Divine soul. This explains why:

- Animal offerings atone for man.
- Humanity draws sustenance from animals and plants.

Their root is higher — they originate in Tohu, preceding Tikkun. Therefore, by refining the animal within, man elevates his Divine soul *above* its own origin.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אלה תולדות נח נח איש צדיק כי

6. Elevation Through Refinement

The human soul descends into the body not for its own correction, but to refine the *garments of nogah* — the mixed realm of good and evil — represented by the animal soul. Through the toil of worldly life (“טרדה” ב”ן ד תוהו מ”ה אדם”), the soul acts as refining (“הפרנסה”),

Once refined, that very animal nature *lifts the human higher*, carrying the soul upward to the sublime source of Tohu — a level beyond all orderly revelation of Tikkun.

This is the inner meaning of “על ידי ירידת חטא עליה” — through descent comes the ascent.

7. Teshuvah and the Light Born of Darkness

At this stage the Maamer returns to the concept of Teshuvah: when darkness is *actually transformed* into light, the concealed light of the Infinite emerges from within the concealment itself. This is the meaning of “הארץ” ויהי אור — “היתה תוה... ויאמר אלקים יהי אור” — the light created *from* the darkness of Tohu.

True Teshuvah thus raises the soul not only above Gan Eden and the World to Come — which are mere radiances of Divinity — but to the very Essence that preceded all revelation. Hence, “יפה שעיה אחת בתשובה” ומעשים טובים בעולם זהה מכל חי העולם הבא.”

This also explains why a *baal teshuvah* surpasses a *tzaddik gamur*: his transformation releases light from the primal darkness, a radiance greater than the orderly light of Tikkun.

Even *Mashiach* comes “לATABAI צדיקיא בתשובה” — to draw even tzaddikim into this higher mode of return, back into the divine chaos of Tohu where infinite vitality resides.

8. “Very Good — This Is Death”

Thus, “זה מות — זה טוב מאד” — “very good” refers to the transformation of death into life. When the darkness and evil themselves are reversed to light, the soul attains the ultimate “הרונ האור מן החושך העליון,” revealing a level of Divinity inaccessible to any unbroken state of light.

In summary, the first half of the Maamer charts the soul’s journey from *distance to intimacy, concealment to revelation, descent to transcendence*.

The Mitteler Rebbe builds a seamless bridge between cosmic structure (Tohu–Tikkun) and inner experience (bitterness–Teshuvah), showing that *the lowest descent — the “many waters” of exile and struggle — is itself the womb of the highest light*.

The next half of the discourse will develop how this transformation manifests in practical divine service — how Teshuvah draws from the Infinite Essence, and how the “waters of Noach” become the eternal rest and joy of the soul. **END NOTE]**

(יב)

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

But now we must understand: why does it say “many waters cannot extinguish it,” when, after all, there is an “advantage of light from darkness”—namely those “many waters” of livelihood’s distractions—only when they are transformed to light?

If so, certainly they have strong power to extinguish the light of love in the soul when the darkness is not transformed—when one does not do teshuvah and does not come to bitterness over his distance.

As explained regarding the root of the animal soul—far stronger than the divine soul (proved by the evil inclination strengthening daily)—for its root is in Tohu.

Rather, we must say: there is a superior advantage to the natural, hidden great love in the soul—even beyond the realm of Tohu that precedes Tikkun.

For that love is in the very Essence of the Infinite, before the first tzimtzum and kav/line—above concealment and revelation, darkness and light; there it is said, “even darkness does not darken for You.”

Concealment and revelation apply only within the chainlike order of emanation, where “He makes darkness His concealment” first—“as in creation: at first darkness, then light.”

But above the beginning of hishtalshelus, concealment and revelation are truly equal. This is the meaning of “For Hashem’s portion is His people”—from His very Essence.

Therefore, even the “many waters” of Tohu cannot extinguish this natural love within every Jew—the spark that can give up life for the sanctification of the Name.

This is the meaning of “the Ark was lifted up above the waters”—“and it was lifted... and it went upon the face of the waters.”

אך מעתה יש להבין למה אמר “מים רביים לא יוכלו לכבותה” כו’, אך שיש יתרון אורן מן ההפוך, שכן “מים רביים” קטרdot הפרשנה, כאשר נהפה לאור כפנ’.

אמ-כן, ודי יש בכם החזק לשוב את אור האהבה שבסופש, כאשר לא נהפה לאור, כאשר אין עושה תשובה ואין בא לאירועות כלל מאחר שגתריך כו’.

וכפנ’ בשרש דעתך הבהמית שתקה קרבה יותר מנפש האלקית, וראיה ממה שיציר מתקנבר עליו בכל יום כו’, לפי שרששה בבחינת התהו כו’.

אלא צריך לומר: יש יתרון מעלה לאהבה רבה הטעית המסתירה שבסופש קרבה יותר גם מבחןת התהו שקדם לתיקון כו’.

והוא בעצמות אינסוף מפש שילפני האמורים בראשון דחויחות, שהוא למעלה מבחןת העולם וגלי, חשך ואור; דשם נאמר “גמ-חשך לא יחשיך מפש” כו’.

דאי בוחינת העולם וגלי שיק רק בבחינת השפעה והמשכה בהשתלשות, שיש “ישות חשך סתרוי” תחלה כו’, וכמאמר: כבריאתו של עולם — בריישא קשׁוֹא וְהַקְרָבָה הַזְרָא כו’.

אבל למעלה ממקור החשטלשות — העולם וגלי, שיוון מפש כו’; והוא מה שגנאמר “כִּי חָלַק הָעָם כו’ — ממהותו עצמותו יתברך מפש

על-כון גם “מים רביים” דבחינת התהו לא יוכלו לכבות את האהבה קרבה זו את הטעית שיש בכל אחד מישראל, בנצחון, למסירה נפש על קדוש השם בידוע.

והוא עבון קרמת הטעה על-פני המים, כמו שכתוב “ונפרם” כו’, “וְתָלַךְ עַל פָּנֵי הַמִּים” כו’.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

Only that, through the “many waters,” the soul is elevated above its quarry-source within the light of Tikkun; for by transforming darkness to light, the advantage of the light from the Tohu-darkness shines as added light in the Name Havayah of Tikkun.

For this reason, the waters of the Flood are called specifically “the waters of Noach”, a term of *menuchah* — rest and serenity — for they are the “tranquil rest of spirit” (*נִיחָא דָרוֹחָא*) mentioned above.

For the root of the Floodwaters was from the realm of Tohu, called “upper waters,” as it is written: “the windows of heaven were opened.” These stem from the supreme Gevurot of Tohu, possessing the great power to purify the earth from the spirit of impurity that had entered it, like a person immersing in a mikveh, as explained above.

Likewise, the “many waters” — the distractions of livelihood in this physical world — whose root too lies in Tohu, have the power to purify the material animal soul, transforming darkness to light through true Teshuvah.

In this way, it is elevated and clarified to its first source — the level of Sag of Tohu, which transcends the level of Mah of Tikkun.

Therefore they are called “the waters of Noach”, *tranquility of spirit*, for they elevate the soul to the highest level and degree, due to the advantage of light that comes precisely from the supreme darkness.

And this is the meaning of the verse, “Many waters cannot extinguish the love” — this is a tremendous statement: even though the root of these “many waters” is in Tohu, which precedes the world of Tikkun and is also the root of the divine soul, nevertheless they cannot extinguish the love.

They do not remain in coarse darkness of the kelipah; on the contrary, the darkness itself is transformed into light through this powerful love.

רק שעיל-ידי ה’ מים רביים נתעה הנשמה למטה
מן מקור חכמה באור התקיון, לפי שבחיפה חשך
לאור — יש “חדרון האור” מן חשך דתוהו לאור
תועפת אור בשם הווי התקיון כו’

ולזה הטעם הויא שקורא למץ המבול בשם מ' נח
דזקא, לשון ניחומא, שהו ניחומא דרוחא בנצח
לעיל

הנה שרש מץ המבול היה מבחינת התחוו, שנ Kra
“מים עליונים”, וכמו שכתוב “אברהות ה神情
גנפחו” כו’, והן מבחינת גבורות אליזנות דתוהו, שיב
בכלון הקזק לטהר את הארץ מרום הטעמה שנמשכה
בה, וכךם שטobile במקונה בנצח לעיל

ונקה הויא ענין מים רביים קטרדות הפרשנה בענינים
הגשמיים רעולים הנה, ששרש מבחינת התחוו — יש
בכליהם לטהר את הנפש הבהמית הטעמה, להפכו
חווא לא נהורא כו’ עיל-ידי הפתשובה האמתית

שתהבר ותعلלה לשראה קראשון, בבחינת ס”ג
דתוהו, שלמעלה משם מיה התקיון כו’

וזוות נקראו מ' נח, לשון ניחומא דרוחא, שמעלים
את הנשמה במעלה ומדרגה עליונה ביזטר, מטעם
נצח קיימרו האור מן חשך האלהית בנצח
לעיל, עם כל זאת לא יוכל לכבות את האהבה

וניהו שאמר “מים רביים לא יוכל לכבות את
האהבה” — שזו רבוקא גודלה, שאף על פי ששרש
המים קרבאים האלה הוא בבחינת התחוו שקדם לעולים
התקיון, שהוא גם שרש הנשמה האלהית בנצח
לעיל, עם כל זאת לא יוכל לכבות את האהבה

להשאך הgas דקליפה, אלא אדרבא —
אתה פכו חווא לא נהורא כו’ מכח אהבה רפה זו

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כוי

Moreover, not only do these “many waters” fail to extinguish love — they *purify and elevate* the material animal soul, raising the divine soul itself higher than its original source in Tikkun.

This comes from the “advantage of the light” that emerges through the transformation of darkness into light, until it is called *tranquility of spirit* — as in the verse “with all your heart, with both your inclinations,” and “very good — this is Mah and the evil inclination.”

(יג)

And this is what is said regarding the waters of the Flood: “And the waters prevailed exceedingly, fifteen cubits upward did the waters prevail.”

The meaning of this overpowering is that they prevailed with the strength of their original source—supernal Gevurot of Tohu—just as below, the animal soul has great power to overcome the divine soul because its root is from Tohu, whose lights are extremely strong and intense.

As it is written, “And he reigned,” meaning a state of strong kingship and exalted dominance, therefore the waters prevailed over the whole earth, covering even the highest mountains.

These “mountains” symbolize the *middos* (emotions), as the earth represents *Malchus*. Before creation, the earth was absorbed within the upper waters, as it is written, “And the earth was formless and void... and the spirit of G-d hovered over the waters.”

Then it was said, “Let the waters gather... and let the dry land appear.” The mingling of upper and lower waters happened then, just as it occurred during the Flood, when “the fountains of the deep burst forth and the windows of heaven were opened.”

ונען, שלא זו בלבד שאין הרים קרובים קאלה מכביהם את האקה רפה, אלא שעלי-ידי ברור ונעלאה דמים רבים אלו — שפטהרים את הנפש הבאה מית הטעורה מצללה הנשמה למלعلا מפקורה בבחינת התיקון —.

מצד “תירון האור” שבא מתקפת החשך לאור, עד שנקרע באשם “ניזותה קרויה” כו’, וכמאמר “בכל לבך” — בשיין צריך — ו“טוב מאד” זוקא, כמו שכתוב “טוב מאד — זה מה ויאיר הארץ” פנימר לעיל, וכי לאבין.

וזהו שאמר בימי המבול “ונבראו הרים מאד מאד” כו’ “חמש עשרה אמה מלמעלה נבראו הרים” כו’.

הנה עניין בתגברות זאת היא שבראו כל שרשם הראשון, שנ בבחינת גבורות עליונות דתנו, כמו שיש כה גדול וחיק למיטה לנפש הבאה לTAGGER על נפש האלקה מצד שרשיה בבחינת התחנו, שנ אורות תקיפים וחזקים מאד.

וכמו שכתוב “וימליך” כו’ — בבחינת מלוכה והתנשות גדולה וחזקתה ביזטר, ועל כן נבראו הרים האלה על כל הארץ לכיסות גם כל הרים הגבויים מאד.

שזהו בבחינת צומח שבדום, והוא בבחינת המדות שבפלמות שנקראת הארץ כו’), וכמה שבה קום הבריאה שהארץ היתה מבלעת במים העליונים, דכתיב “והארץ היתה תהו ובָהו... ורוח אלקים”. מרכפת על פניהם הרים

עד שאמר “יקו הרים... ותראה היבשה” כו’, וזה חبور מים עליונים ומים תחתונים יחד; וכן פאן גתחברו מים תחתונים ומעיניות תהום רפה עם מים עליונים וארכבות השמים.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כו'

Above them was the Ark of Noach, floating upon the waters—just as it will be in the future era. As it is written, “In the six hundredth year of Noach’s life...” and explained in the Zohar and Sefer Shetie.

It was precisely through this great overpowering that the earth was purified of its defilement, as in “I shall sprinkle upon you pure waters.”

Through this, the Ark of Noach was elevated to the highest heights. Similarly, through the great pressures of the “many waters” of livelihood, the soul is elevated most loftily by purifying the animal soul through those waters, whose source is in Tohu, through the advantage of light emerging from darkness.

This is the meaning of “the Ark was lifted up higher as the waters prevailed... and the Ark came to rest in the seventh month on the mountains of Ararat.” This signifies the soul’s ascent far beyond its original source, as explained above.

(It is also known that prayer is called “Teivah”—a word or an ark—that ascends upward, as explained in Likkutei Amarim.)

Thus they are called “the waters of Noach,” tranquility of spirit, for through these “many waters” the divine soul reaches a light far higher than its original state, similar to the sweet fragrance of a sacrifice, “a pleasing aroma to G-d.”

(יד)

Now we can understand what this “tranquility of spirit” (Nichoach Ruach) is, associated with the waters of Noach, and the meaning of Shabbos, which is true rest, as translated “and He rested and was at ease,” as mentioned above.

First we must preface with the root of the concept of Shabbos, and what are the two levels of Shabbos: Shabbos Ila’ah (higher) and Shabbos Tata’ah (lower).

ועל גבי זה הניתה כתבת נח על פניו הפניים, כדוגמה דלעתיד מפש, וזהו שכתבוב “בשנת ששהמאות שנה לחזי נח” כו’, וכמו שגאמר בזוהר ומכובא בספר שתאי.

אבל על ידי הטעברות הגדולה הזאת זוּקָא — נטורה הארץ מטהמותה, בעננו “זורקתי עליכם מים טהורים” כו’.

ועל ידי זה הורממה כתבת נח ביזטר; וכן גם בהתגבורות “מים רביים” דטרדות הפרגסה על האדם — מעהלה הגשם למעלה בעלי מזקה ביזטר, על ידי טהרת הנפש בהמתה במים רביים אלו, ששרשם מבחן התהום, מצד “יתרונו קאורמן מה החשך” זוּקָא, בנזך לעיל.

זהו ענן ברמת התקבה ביזטר כל שగברי הימים יותר, כמו שכתבוב “ותרם התקבה” כו’ “ווננה התקבה בחוץ השמי עלי קרי אררט” כו’, וזהו ענן עליית הנשמה בשרשא למעלה מזלה הרבה יותר ממקורה קראשון. מטעם הנזך לעיל.

וגם ידוע שהתקפה נקראת “פִּיכָּה”, “שׁעוֹלָה למעלה”), כמו שכתבוב בלקוטי אפרים כו’

זהו שקורא למי נח ניחוחא דרוחא, לפי שהנפש האלקית פבואה לבחינת “יתרונו אור” קרבא מפדרגה הראשונה על ידי מים רביים אלו, מטעם הנזך לעיל — כמו טעם הקרבו ל”רים ניחוח” כו’, כדי לפבין.

ומעתה הנה יש לנו בין מהו ענן ניחוחא דרוחא זה שמן מי נח וענן השבת שהוא ענן מנוקה מפש. וכתרגם “וישבת ונח” כו’ בנזך לעיל.

והנה פהלה יש להזכיר בשני ענן השבת ומה הם שתי הפלגות השבת עלה ושבת תפאה הנזכרות לעיל.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

It is known regarding the six days of Creation above, that they represent the descent and extension of Divine light and vitality from Atzilus into Beriah, Yetzirah, and Asiyah, down to this lowest world, to give life from nothing to something through the letters of the Ten Utterances.

This corresponds to the Divine attribute of Malchus, as known, for He renews creation each day from nothingness to existence—"Let there be light," "Let there be a firmament," etc.—each day drawing down from above to below.

These are divided into six days, corresponding to the six emotional attributes—Chesed through Yesod—and therefore they are called "six days of work."

Like a craftsman whose strength extends into his work: the power of the maker becomes invested in the act. When he ceases and rests, his energy returns to his essence—this is called rest (Menuchah).

So too, during the six days of Creation—"the work of His hands"—the Divine creative power extends into the worlds of Beriah, Yetzirah, and Asiyah. When He "rests" on Shabbos, the inner Divine vitality in all worlds returns to its Source in the Infinite Light of Atzilus—this is Nichoas Ruach.

Were this return total, the worlds would be nullified in their Source. But the ascent is only within the inner dimension, not the external, and so rain still falls and growth occurs on Shabbos as on weekdays.

ביהיות ידוע בענין ובבחינת ששת ימי המעשָה
למעלה, שזהו ענן ובcheinת ירידת וგמישת אוֹר
ושפע קאַלקי מאנצילות לבירה צירה עשייה למשה
משה עד עולם הוה הפל, להקויות מאין ליש על-ידי
בחינת אותיות הדבר דעשרה מאמרות וצורפינו.

שזהו מבחינת מלכותו יתברך פידוע, וכאשֶר הוא
מחדש בכל יום מעשה בראשית מאין ליש, כמו
מאמר "יהי אוֹר," "יהי רקיע," וכן בכל יום
גמיש מלמעלה למשה.

ובכל נחלה לששת ימי המעשָה — ביום הראשון
מאמר "יהי אוֹר," ביום השני "יהי רקיע," וכו',
שהם שיש מדות חסד גבורת תפארת וכו', וכן
גראים ששת ימי המעשָה זוקא.

כמישל העושה מלאה ועבודה שפחו מתקפת מאנגי
למשה בזבר שפועל ועושה, כי כה הפועל נמשך
בפועלות. וכישובת ונוח ממלאתו — חזר כה
שנתפתש בפועלות אל כה העצימות ונקרה ניחותא.

וכה הוא במשה בראשית שנgrams מעשה ידיו של
הקדוש ברוך הוא בכל ששת ימי המעשָה כנזכר
לעיל, שזהו כה הפועל קאַלקי בעולמות זב"ע,
וכישובת ונוח בשבת — חזר פנימיות הכה קאַלקי
שבועלמות אל העצם דאיירסוף ברוך הוא
שבאצלות, ונקרה ניחותא דרעה כאשֶר נאמר
וישב ביום השביעי" ותרגומו "ונח" לשון
ניחותא.

אבל אם כן קיו כל קעולמות בטלים במקורות, והענין
ידוע שעיליה זו היא בcheinת הפנימיות לבד ולא
בחיצונית, וכן מזריך גשמי ומצמי תבואה בשבת
כמו בחול, וכן כל החשמלשות בעולמות קרוונאים.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כוי

This is the meaning of the “ascent of worlds” on Shabbos—Asiyah rises to Yetzirah, Yetzirah to Beriah, Beriah to Atzilus, up to the Infinite Light itself—all within the inner dimension.

In the future era, the ascent will also include the external aspect, as explained elsewhere regarding the Sabbatical year.

The ascent of the worlds in a returning light (Ohr Chozer) occurs in each world according to its level—this is the Nichoas Ruach in every world, returning upward to its Divine Source.

For example: in the three worlds of Beriah, Yetzirah, and Asiyah there are three forms of this rest—Nefesh in Asiyah, Ruach in Yetzirah, and Neshamah in Beriah—like a person resting from labor when his bodily, emotional, and intellectual powers come to repose.

Likewise, there exists a Shabbos in every world and level, each according to its own nature, up to the loftiest realms. This is the meaning of the verse “the burnt-offering of Shabbos on its Shabbos.”

(טו)

It is known that in prayer and the recitation of Shema each day there is a reflection of the light of Shabbos. This corresponds to the aspect of returning light (Ohr Chozer), for prayer is called “a ladder set upon the earth, its head reaching the heavens.”

Through prayer, all the spiritual elevations and refinements of the sparks rise upward, as it is through the toil and distractions of livelihood—the “many waters”—that a person serves with all his heart and soul, thereby uplifting his soul above.

This causes the state of “tranquility of spirit” (Nichoach Ruach) in the world of Atzilus, adding great light beyond the original, as discussed earlier regarding “and the ark went upon the waters.”

זזהו ענין עליית היעולמות בשכבה — מיששיה ליצירה, ומיצירה לבראה, ובבראה לאצילות, וכן עד רום המעלות בעצמות אור-איינטס-ברוך הוא ממש, והכל בבחינת פנימית.

ולעתיד לבו יהנה עליית היעולמות גם בחיצונית, כמו שנאמר במקום אחר בענין השכיבית כו.

והנה עליית היעולמות בבחינת אור חזר בנגבר לעיל, זהו כלל עולם ועוולם לפי ערכו ומרקומו דוקא, יש בו בבחינת ניחותא דרואה שגראת בבחינת אור חזר אל העצם.

וכמו ג' עולמות בראיה יצירה עשויהם בבחינת נפש רוח נשמה — נקרא ניחותא דנגשא בעשיה, ניחותא דרואה ביצירה, ניחותא דגשאמטא בבראה, כמשל השובת מפלאתו שיגנות כח הטעינה שגבוש, ומהדות שבלב שחתם בבחינת רוח, וגם השכל שבסמה שהוא בבחינת נשמה, וכן גם הרצון והפענווג שלמעלה מן השכל.

וכו גם יבוא בהבון שיש בבחינת שכת בכל עולם ועוולם לפי ערכו עד רום המעלות, וזה שנאמר “עלת שכת בשפטו” כו, כדי להבין.

והנה ידוע שבחפה ובקיראת שמע שבקל يوم זיון יש בקבוע מיען האור דשכבה, והוא בבחינת אור חזר הנגבר לעיל, לדיות שבחפה נקראת סלט מאכבר הארץ וראשו מגיע הפשימה.

שעל-ידי ההפלה עולים למעלה כל הועלות וברור דרפ"ח, וזהו על-ידי ענן טרdot הפרשנה שגראים מים ובים, שועסק בכל נפשו וליבו, והרי זה מעה גם אתה הנטש בבחינת העלאה למעלה.

עד שאורמים לחיות בבחינת ניחותא דרואה למעלה באצילות בתוספת אור גדול מן הראשון, בנגבר לעיל בענין “ותלך המתבה” כו.

mitteler Rebbe Parshas Noach

This occurs specifically through prayer, since it is the “ladder” through which all ascents occur. Therefore, prayer contains within it an element of Shabbos, being an expression of returning light (Ohr Chozer), particularly of that day’s quality.

All the prayers of the six weekdays are included and elevated within Shabbos. However, the tranquility of spirit (Nichoach Ruach) present on Shabbos is called only the lower Shabbos (Shabbos Tata'ah), not the higher Shabbos (Shabbos Ila'ah).

For it is known that ceasing from work is what defines Shabbos Tata'ah—like the eve of Shabbos, when all that was done during the six days ascends upward, representing the return of effort to its source.

But Shabbos *Ila’ah* (the higher Shabbos) is not at all about ceasing from labor; it is the state of essential rest, corresponding to the era of the seventh millennium, the eternal life beyond the need for refinement.

Then, all will have been refined; there will be no more need for struggle or purification, as it is written, "And the spirit of impurity I shall remove from the earth," and "Death will be swallowed up forever."

The sign of this is that it will be called “eternal life,” for there will no longer be descent and re-engagement with the lower worlds as now, when after each Shabbos the six weekdays follow.

For then the Essence of the Infinite will be revealed below just as above; there will be no more ascent or descent, for those apply only to the emanated light that extends from above to below.

Therefore, the Shabbos of the seventh millennium will not be called “tranquility of spirit” (Nichoach Ruach) due to cessation from labor, as Shabbos is now, but rather because of the intrinsic, essential rest within the Essence of the Infinite Himself.

והוא על ידי הפעלה דזוקה, מטעם שגקרהת סלום
שבה עולמים הפל, בנגך לעיל. וכן יש בתפלה
מבחן השפט, שהוא בבחינת אור הזר, בפרט
מאותו היום.

ונכללות כל התפללות דשש תיימן החל בשבט, ודי לא מבין. אך הנה בבחינה ניחותם דרוווחה באנדרטה לעיל בבחינה השביעת — איננה נזקנאה אלא בשם בבחינת שביעת מתחאה בלבד, ולא שביעת עללה.

לקיות ידוע שהשביתה מן המלאכה בלבד היא הנקראת שבת תפאה, כמו ביל שבת שכל אשר געשה בשתות ימי הפעה עולה למעלה, לפי שבקראת שביתה מן המלאכה — והיא בבחינת אור חור בעלהת הברורים ורפ"ח.

אכל בחינה שbeta עליה — איננה עניין שbeta מה מון
האלאקה כלל, שהרי נאמר "יום שכלו שbetaון",
והוא בבחינת מנוחה עצמית, והוא לעתיד לבו באלה
השביעי, שבקגרת מנוחה לחיי העולם, שלמעלה
מברורי דבר"ח.

כִּי אָז כִּבְרָר גָּבָר הַכָּל, וְלֹא יִצְטַרֵּךְ לִכְרֹר לְעַתִּיד לְבָוֹן, וְכִמּוֹ שְׁפָתָבוֹ “וְאַתָּה רוח הַשְׁמָה אֲשֶׁר מִן הָאָרֶץ”, וְכִמּוֹ שָׁנָאָמֵר “בְּלֹעַ הַמָּוֵת לְנַצְחָה”, “כְּנַקְעָע”.

והאות לזה — מה שנקרא "חיי עולם", "שלא יהיה
עוד ירידות והמשכו לנצח כמו עכשו, לאחר
השבת נಮשיים ששת ימי הול

לפי שינה גילוי עצמותו יתברך למטה כמו שהוא מעתה ממש, ועליכן לא והוא עוד עליות וירידות כלל, שהוא עלה וירידה נוגעת אלא בבחינת הkon. וחותם שמדובר מעלין למחוזן, כנודע.

ואם כן, לא יקראה שbeta דאלף השביעי בשם ניחותה דרווינה על שם השביעה כמו שbeta דעכשוו, אלא מצד בוחנת מנוקה עצמית שבעצמאותו יתפרק ממש.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

This is the meaning of “a day that is entirely Shabbos,” for every present Shabbos draws a faint radiance from that future revelation.

As explained elsewhere on the verse, “If the Jewish people would observe two Shabbosos properly,” these correspond to the eve of Shabbos and the day of Shabbos, alluded to in the phrase “and you shall call the Shabbos delight”—from Shabbos Ila’ah, the higher Shabbos.

(טז)

And this is the meaning of the verse, “For as I have sworn that the waters of Noach should no longer pass over the earth, so have I sworn that I will not be angry with you nor rebuke you.” For, as explained above, the waters of Noach are called “tranquility of spirit,” which elevate the soul.

This refers to the elevation of the 288 sparks that fell into kelipat nogah, similar to the elevation of the six weekdays on Shabbos in returning light (Ohr Chozer), which is the lower Shabbos, as mentioned earlier.

But in the future, “the spirit of impurity will be removed from the earth,” through the tremendous revelation of the Essence of the Infinite One Himself, as it is written, “The glory of Hashem shall be revealed and all flesh shall see,” and “The earth shall be filled with the knowledge of Hashem.”

Therefore, it says, “And I Myself shall remove the spirit of impurity from the earth,” meaning there will no longer be a need to purify the earth through the “many waters” of the chaos-level (Tohu), which are called the waters of Noach.

For then there will be tranquility of spirit (Nichoach Ruach) deriving from the very Essence, a revelation of His infinite Essence below as it is above.

This is the meaning of “As I have sworn that the waters of Noach shall never again pass over the earth”—that there will no longer be a need to purify the earth through such “waters.”

ונזהו שגנערא “יום שבללו שבת,” שמאיר קצח הארה בעלמא מאננו גם בכל שבת שעכשו ביום השבת.

וכמו שכתיוב במקום אחר בביאור ענין “אלמליל שמרו בני-ישראל שתי שבות ההלכתן”— שהיא מעלי שבת ואשבת דיומא, שגנער “זקנארת לשבת ענג,” לשבת עלאה הנזברת לעיל, וכי לפבין.

ונזהו “כ כי באשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ וכן נשבעתי מڪוצר עלייך ומגערך.” זהה מובואר למעלה בענין מי נח שגנעראים ביהותם זרואה. שמעלין לפנש וכו'.

ונזהו בחינת עליות הבירורים דרף”ה שנפלו בנגנה וכו', בעליות ששת ימי הפעשה בשבת בחינת אור. חזר שגנערת שבת תפאה בנזבר לעיל.

אכל לעתיד לבו — הנה יבער רוח הטעאה מן הארץ, מצד עצם בחינת גילוי אור העצמות דאיינטסוף ברוך הוא, וכמו שגנער “ונגלה בבוד הוי” וראו כל בשר, “וכתיב “זמלאה הארץ דעה את ה’”.

יעל-בון אמר “זאת רוח הטעאה אעביר (בעצם) אין הארץ,” ולא יצטרך אז לטרח את הארץ על-ידי מים רבים — בחינת מים על-יונקים בחינת התחו — שגנער מי נח.

כ כי הוה בחינת ניחותם זרואה שמאיד העצמות — בחינת גילוי אור עצמותו מפש למטה כמו שהוא למעלה מפש.

ונזהו “כ כי נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ”— שלא יצטרך עוד לטהרה זו על-ידי מים ניאלו.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

So too, “I have sworn that I will not be angry with you nor rebuke you,” meaning that the subjugation of the nations—the many waters, i.e., the worldly distractions and struggles of livelihood—will be nullified.

Even though through them the soul is elevated above its original level—like the boundless love of “with all your might” (Bechol Me’odecha)—yet the soul itself cannot reach such a degree on its own, for its root is only at the level of “with all your soul.”

Yet there is a higher and greater love beyond even this boundless love of “with all your might”—a love that comes from Above, from the very Essence of Divinity, not awakened by man’s own service at all.

This love is infinitely higher than the one generated from below upward, even though that too is boundless, for there is no comparison between the two—the former being the love of the Giver, from Above to below.

This is the meaning of the verse, “And His right hand embraces me”—a state of infinite closeness, where no initiative from below can possibly reach, representing the Divine love from Above that embraces the soul.

This love is in the aspect of a surrounding light (makif) encompassing the soul from head to foot, as it is written, “And His right hand embraces me” (Shir HaShirim 8:3)—like a man embracing his son so that he will never be separated from him forever.

And this is the meaning of the verse, “For the mountains may depart and the hills may be removed, but My kindness shall not depart from you.” The “mountains” refer to the Patriarchs, who represent love and awe that arise through the upward movement of divine yearning in an orderly way, according to each one’s measure of comprehension of Godliness.

פ"ו “גַּשְׁבַּעֲתִי מִקְצָוֹף עַלְיךָ וּמִגְעַר בָּהּ,” שִׁתְּבַטְּלָו גַם
פ"ו בְּחִינָת שְׁעַבּוֹד מִלְכִיּוֹת, שְׁגָנְרָאִים מִים רְבִים —
הוּ טְרִזּוֹת הַפְּרִגָּה — שְׁמָעְלִים וּמַתְּהָרִים אֶת הַגְּנָפֶשׁ
כְּנָפֶר לְעֵילָן.

וְאַרְעַלְפִּי שְׁעַלְיִנְדִּי זֶה תְּתַעַלָּה הַגְּנָשָׁמָה לְמַעַלָּה
מִפְּרִגְגָתָה, וְהוּא כִּמוֹ בְּחִינָת אַהֲבָה דֶּ “בְּכָל מַאֲזָקָה” —
— בְּלִי גְּבוּל מַמְשָׁ — שְׁאִירָא-פְּשָׁר לְגַפֵּשׁ לְהַגְּיָעָ
מַעַצְמָה לְמִזְרָגָת שְׁרָשָׁה, שְׁאִינְגָה אֶלָּא בְּ “כְּכָל
גְּנָפֶשׁ”, כְּנוּךְ.

אַכְלִי יְשִׁ בְּחִינָת אַהֲבָה רְבָה וְגַדְוָלה שְׁלַמְעָלָה גַם
מִבְּחִינָת אַהֲבָה זו דֶ “בְּכָל מַאֲזָקָה”, וְהִיא בְּחִינָת אַהֲבָה
רְבָה קָעֵלְיוֹנָה הַכָּאָה מַלְמָעָלָה לְמַטָּה עַל גְּפֵשׁ הָאָדָם
מִצְדָּעָצָמוֹת הַאַלְקָוֹת מַמְשָׁ — שְׁלָא עַלְיִנְדִּי
אַתְּעַרְוָתָא דְלַמְתָּא כָּל וּכָל.

וְהִיא גְּבוּקָה קָרְבָּה מִאַהֲבָה זו הַבָּאָה מַלְמָעָלָה
עַלְיִנְדִּי מִים רְבִים כְּנָפֶרְתִּים לְעֵילָן, אָפְ שְׁהִיא גַם כֵּן
בְּלִי גְּבוּל כְּאַהֲבָת “בְּכָל מַאֲזָקָה”, אַכְלִי אַיְן לְהַעֲרָך
כָּל לְגַבֵּי אַהֲבָה רְבָה דֶ מַשְׁפִּיעַ אֶל הַמְּקַבֵּל מַלְמָעָלָה
לְמַטָּה.

שְׁזָהָו שְׁפָאָמָר “וַיְמִינָו תְּחַבְּקָנִי”, שְׁהִוא בְּבִחִינָת
אַיְזָסָרְפָּמַשׁ, שְׁאַיְן אַתְּעַרְוָתָא דְלַמְתָּא שְׁמַצָּד
הַמְּקַבֵּל יָכוֹלָה לְהַגְּיָעָ שְׁמָ כָּל, כֵּמו “אַהֲבָתוֹ נְשָׁפָעָת
עַלְיָנוּ מַעַל”, וְדִי לְמַבִּין.

שְׁזָאת הַאַהֲבָה הִיא בְּבִחִינָת מַקִּיר עַל הַגְּנָשָׁמָה מַרְאֵשָׁה
וְעַד רְגָלָה, וּכְמַשְׁלֵל שְׁגָנָאָמָר (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ג)
“וַיְמִינָו תְּחַבְּקָנִי” כְּאָדָם שְׁחוּבָק אֶת בְּנָוָה לְבָלָתִי הַפְּרָד
מִמְּנוּ לְעוֹלָם, וְדִי לְמַבִּין.

וְזָהָו “כִּי הַקָּרִים יְמֹשָׁו וְהַגְּבָעוֹת תְּמוּטִינָה, וְחַסְדִּי
מַאֲתָה לֹא יְמֹשָׁו.” פִּירּוֹשׁ, “הַקָּרִים” — הַמְּאֹבָות,
שְׁבָאִים בְּבִחִינָת הַעַלְאָה בְּהַתְּפָעָלוֹת הַתְּשִׁוָּקָה
הַאַלְקָיוֹת בְּסָדָר וּמִזְרָגוֹת עַל-פִּי הַשְׁגַת אַלְקָוֹת בְּכָל
אַחַד וְאַחַד לְפָנָים שְׁעַזְרָא דִילִיה.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

Collectively, they are called the Patriarchs, who are “the mountains,” as it is written, “Hear, O mountains, the Lord’s argument.” There are also emotions beyond intellect—rooted in will and delight, and even higher than will itself.

“And all the mountains shall depart”—even these levels will be nullified, as the sages said, “The merit of the Patriarchs has ceased.” Likewise, the attributes and loves that come through the “many waters” (the spiritual struggles that elevate the soul) will also be nullified.

“Fifteen cubits upward”—even the love born of the “many waters,” the boundless love of “with all your might,” will also be nullified in comparison to the infinite love from Above.

But “My kindness shall not depart from you”—this refers to the kindness and great love from the Essence of the Infinite Light (Ein Sof), which descends from Above to below; this will never cease, because the Essence of the Emanator is eternal and unchanging.

In the future, this infinite love from Above—descending without any arousal from below—will be revealed. It is called “My kindness,” for it flows directly from His Essence.

Even in the time of Noach, a glimmer of this essential love and kindness shone forth, as it is written, “And Noach found favor in the eyes of Hashem.”

This corresponds to the verse, “And the ark went upon the waters,” and “Hashem closed it on his behalf”—meaning, the surrounding light of essential kindness (chesed ha’atzmus) that protected him completely.

(יז)

This is the meaning of the verse “These are the generations of Noach: Noach was a righteous man...”—the repetition of the name Noach twice indicates two kinds of *tranquility of spirit* (*Nichoach Ruach*) discussed above: the lower Shabbos (*Shabbos*

ובכלליהם הם הנקודות שנקראים “הרים,” כמו שנקראם “שָׁמָעוּ קָרִים אֶת רַבֵּ הַ.” וייש גם מדות של מעלה מן השבל — והוא ברצון ובמענו, וגם למעלה מן. ברצון.

ובכל “הרים ימושו”— והיינו גם מדות של באות עלי-ידי התגברות ד“מים רביים” הנקראים לעיל, שמעליהם למטה, וכמו שנאמר “וַיַּגְבְּרוּ הַמִּים וַיַּכְסְּוּ כָל הַהָרִים,” שנטבעו גם המדות ששבבל ולמעלה מן השבל.

טו’ו אמה מלמעלה”— גם אהבה זו שעיל-ידי “מים” רביים, הנקראת אהבת “בכל מארך,” אהבה לה בטול.

וחסדי מאפה לא ימוש”— פירוש, “חסדי”— בcheinת חסד ואהבה רבה דעוצמות אור-אין-סוף ברוך הוא הבקאה מלמעלה למיטה — זה אין לו בטול לעולם, מצד שעוצמות המאצל הוא נצח ו אין לו הפסק, וכן מזותיו אין לה בטול והפסק לעולם.

ולעתיד לבו יתגלה אוור אהבה רבה זו שבקאה מלמעלה למיטה בלי אחריותה דlatentא כלל, והיא הנקראת “חסדי” מפש.

וגם בימי נח קינה מאיר מאור אהבה וחסד זה, כמו שנאמר “ונח מצא חן בעיניו ה’.”

והוא מה שנאמר “וַיַּלְכֵל הַמְּבָה עַל פְּנֵי הַמִּים,” ו “וַיַּסְגֵּר הַבָּצָדוֹ,” שהוא בcheinת מאיר וחסד העוצמות מתחם הנזך לעיל, וזה לא מבחן.

ונזהו “אללה תולדות נת, נח איש צדיק” כר. שמי פעמים “נח” הלו — הוא שמיcheinות ניחותם דרומה הנקודות לעיל:cheinת שבת מתקה ושבת עלה, וכתראゴם “וישבת ונח” וכו’.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

Tata 'ah) and the higher Shabbos (*Shabbos Ila 'ah*), as in the Targum, “He rested and was tranquil.”

The tranquility of the lower Shabbos refers to rest from labor, corresponding above to the refinement of the 288 fallen sparks (*birurim de-RaPaCh*). Below, it refers to the elevation of the animal soul (*nefesh ha-behamis*) through the “many waters” (*mayim rabbim*), which are the struggles of livelihood.

This occurs through sincere *tshuvah* and deep *merirus* (bitterness) over one’s distance from G-d due to the distractions of livelihood, until one attains the boundless love of “*with all your might*” (*bechol me'odecha*), a love higher than that of “*with all your soul*.”

The second Noach represents the higher Shabbos (*Shabbos Ila 'ah*), which is *tranquility of spirit* not resulting from ceasing labor, but from the intrinsic rest of eternal life—the essential rest beyond all refinement and elevation.

In this state, there is no *his 'orerus d'letata* (arousal from below). Even the infinite love of “*with all your might*” cannot reach it, for it is the great love that flows from Above to below—from the Essence of the Giver Himself, the essential kindness of the Infinite.

This corresponds to the second Noach, as it says “Noach, a righteous man, perfect in his generations.” This refers to the higher *tzaddik*, called *ish tzaddik tamim*—the inner aspect of the foundation of *Abba* clothed within the foundation of *Imma*, symbolized by “the ark of Noach.”

Hence, it is written “Noach walked with G-d”—this refers to the constant flow of Divine light from Above to below (*tzadik ila 'ah* to *tzadik tata 'ah*), uniting the Shechinah with the higher realms.

וניחותא דרואה דשבת תפאה — הוא עננו השבימה
מן הפלאה, ולמעלה — הוא בבחינת בירורין זרוף"ח,
ולמטה — זה בבחינת העלאה הנפש הבהמת עלי"ה
“מים רבים,” שגראוי “מי נת,” ניחותא דרואה מצד
יתרונו האור מן החשך זונק

על-ידי תשובה אמתית ומרירות עצומה על קריוק
شمחת טרdot הפרנסה, עד שיגיע לאקה ד“בכל
מארך” — שהוא בלי גבול, שלמעלה מואה
ד“בכל נפשך,” לפי ערך מוקור חואבה

“נת” הבית — הוא בבחינת שבת עלה, ונבראת
ניחותא דרואה שאינה מצד השבימה מן הפלאה,
אלא בבחינת מנוחה לחמי העולים, בבחינת מנוחה
עצמה — שהוא למעלה מן הבירורים והעלאות
ד“מים רבים”

ואין אתערותא דלמהה גם באקה רביה ד“בכל
מארך” מגעה שם כלל, רק באקה רביה הבה
מלמעלה למטה מצד עצמות הפלפייע — שהוא
עצמה החסד דzionstor ברוך הוא, כמו שנאמר
“וחסדי מאפה” בז' ליעיל

זהו עננו “נת” הבית, שנאמר “נת איש צדיק תפמים”
כו, שהוא בבחינת צדיק עליון הגרא “איש צדיק
תפמים,” והוא בבחינת פנימית יסוד אבא האלקי
“בסיס אפה — שהוא — תפחת נת

ונזהו “את קאלhim התחלה נת” — שהוא ירידת אור
צדיק עליון בצדיק מתון תפמים, כמו שנאמר במקום
אחר.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

The phrase “These are the generations of Noach” thus alludes to the three forms of love—“with all your heart” (in both inclinations), “with all your soul,” and “with all your might.” These ascend from below to Above, as the receiver’s attachment to the giver (*tzadik tata’ah*), corresponding to the three Patriarchs, chesed—gevurah—tiferes.

ומה שגאָמר “אללה תולדות נת” — הָנָה גַּי מִינִי אֶחָבוֹת: “בְּכָל לְבָבֶךָ” בְּשָׁנִי יָצָרֵיךְ דָּנוֹקָא, “וּבְכָל גַּפְשֶׁךָ”, “וּבְכָל מְאַזְךָ”, הַבְּאוֹת מְלֻמָּה לְמַעַלָּה בְּבָחִינָת הַתְּקָשָׁרוֹת וְמַקְבֵּל בְּמַשְׁפִּיעַ, שְׁגָנָרָאת “צדיק תְּתוֹן” — הָנָה גַּי מִזְרָגוֹת דְּאֶבֶות חָסֵד גְּבוּרָה תְּפָאָרָת שְׁגָנָרָאו “הָרִים”, פְּגָנָכֶר לְעַילָּה.

Their source lies in the three colors of the rainbow, corresponding to the *yesod of Abba* (the father principle of wisdom), as it says, “And Noach begot”—meaning he drew forth these attributes.

וּשְׁרַשְׁם גַּי גָּנוֹנִי קָשְׁתַּיְסָד דִּיסָּד אֶבָּא, וְזֹהוּ “זַיְזָלָד נַח” וְכַי.

Later, it is said that even these generations of Noach come only from the higher Divine love that flows from Above to below—the level of *tzadik ila’ah*—as in the verse “And Noach found favor,” the word *chen* (favor) being the same letters as *Noach*, referring to the transcendent kindnesses that will be revealed in the future.

וְאַחֲרֵכֶת גַּאֲמָר שֶׁגַּם הַתּוֹלְדוֹת שֶׁל נַח הָאָלוּ בְּאוֹת רָק מְאוֹר אֶקְבָּה רֶבֶה הַעַלְיוֹנָה דִּמְשְׁפִּיעַ בְּמַקְבֵּל שְׁגָנָרָאת “צדיק עַלְיוֹן”, וּכְמוֹ שָׁגָאָמָר “וְנַח מֵצָא חָז” — אֹוֹתִיות “נַח” — שַׁהְיָא בְּחִינָת חָסִים הַגְּנָכָרִים שְׁיִתְגַּלְוּ לְעַתִּיד לְבּוֹא.

Thus, “Noach, a righteous man, perfect in his generations” refers to the concealed aspect of the Divine essence—“his generations” meaning the emanations of that essence revealed anew in every generation, as it is written, “Light is sown for the righteous.”

וְזֹהוּ “נַח אִישׁ צָדִיק פְּמִים קָהָ בְּדָרְתָּיו” — בְּחִינָת הַעַלְם דְּעַצְמוֹת, שְׁגָנָרָאת “דָּרוֹתָיו”, כְּמוֹ שָׁגָאָמָר “קֹרֵא הַדּוֹרוֹת מֶרֶאשׁ”, וּבָא לִקְיָה מִן הַקְּעָלָם בְּכָל דָּוָר בְּדָוָר, כְּמוֹ שָׁגָאָמָר “אָוֹר זְרוּעַ לְצָדִיק”, “וּפְגָנָכֶר לְעַילָּה וִימְנוּ תְּחַבְּבָנִי”.

Likewise, “For Hashem is righteous; He loves righteousness.” “He walked with G-d” means in a constant manner—joining and connecting the Divine Presence (Kenesses Yisrael) above.

וְכוֹנוֹ וְאָמָר “כִּי צָדִיק הּוּ אֶצְדָּקוֹת אֶחָבָה.” וְזֹהוּ “אַתְּ הָאֱלֹהִים הַתְּהִלָּךְ נַח” — לְשָׁוֹזׁ עַכְר וּלְשָׁוֹזׁ הַוּהָ, שְׁמַתְהַלָּךְ בְּמִמְּדוֹת לְחַבְּר וּלְקַשְּׁר לְכַנּוּת יִשְׂרָאֵל לְמַעַלָּה, וְדַי לְפָבִין.

(יח)

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

Through all this, the verse “Many waters cannot extinguish the love, nor can rivers wash it away” can be better understood. The “many waters” refer to the *mayim rabbim*—the turbulent distractions of livelihood—which correspond to the intense lights of *Tohu* that possess a power and vitality greater than the measured lights of *Tikkun*.

By nature, these turbulent forces could indeed extinguish the light of love within the soul, whose root lies in the realm of *Tikkun*. This is as previously explained concerning the verse “For the mountains shall depart,” meaning even the attributes of will and intellect can be nullified by the overwhelming pull of these *mayim rabbim*.

Yet, despite their intensity, the “many waters” cannot extinguish the love, because the soul rises to the level of *Ahavah Rabbah d'kol me'odecha*—a love that is essential and natural to its being, emerging spontaneously from within, for the soul is truly a “part of G-d above.”

As such, its root reaches into the very Essence of the Infinite One—beyond the duality of *Tohu* and *Tikkun*, beyond both “darkness and light.” Therefore, these *mayim rabbim* have no power to quench this essential love.

Nevertheless, as explained above, even this *Ahavah Rabbah* that rises from below upward is nullified in its existence, for it stems from the connection of the receiver to the giver—the tranquility of spirit born from refinement and elevation through *mayim rabbim*.

Still, this arouses the revelation of the supreme love and kindness from the very Essence of the Emanator—the infinite Divine kindness that descends entirely from Above, beyond all arousal from below.

ובכל זה יובן בთספּת ביאור ענין מה שנאמר “מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונתקות לא ישפטו.” זהנה מבאר למעלה ביחסו משלת בחינה ומידגנה דאורות רתחו על בחינת אורות ותיקון — שהן בחינת “מים רבים,” דעתךות הפרשנה

שמצד זה וקיים קיה בכליהם לכבות את אור האהבה שבנפש, שמצד שרשיה היא בבחינת התיקון. ובנזק לעיל במה שנאמר “כִּי הַקָּרִים יְמַשּׁוּ,” שגם המודות שברצון והשכל מתחפשות בתרדותך, מים רבים

אבל מה ש“מים רבים לא יוכלו לכבות” — זה מצד שהנפש עולה לבחינת אהבה רבה ד“בכל מאזך,” שהיא אהבה רבה הטעינה ועצמתה, עולה מאליה, וכי שהיא חלק אלוה ממעל ממש

ובכן כי שרשיה מגיע בעצמות אור-אין-סוף ברוח-היא, שלעלת מבחן תחווה ותיקון שנקרוא “חישך” ו/or. ועל כן אין בכם “מים רבים” לכבותה כלל

וأفرעיל-פידקו, כמו שמבאר למעלה, גם אהבה רבה זו ד“בכל מאזך” מתחפשת מממציאותה, לאחר ש היא באה מלמטה למעלה, מצד בבחינת התקשרותה ממקבילה במשמעות, שנקראות “ניחותך דרוויתך” האה מבחן הבירורים והעלאות ד“מים רבים

עם כל זאת, מעוררת היא לבחינת אהבה רבה וחסד העצמי ועצמות המאצל, שנקראים “חסדים,” הבהים מצד עצמות המאצל, שאין אתחורייתך. דלמתה מגיעה שם כלל

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

For although there is no comparison between the receiver (Kenesses Yisrael) and the giver (the Divine), the essential bond of the receiver evokes the essential bond of the giver. Hence, “Many waters cannot extinguish the love,” for the love of Israel—rooted in that essential Divine love—can never be quenched.

(יט)

“Nor can rivers wash it away.” The “many waters” mentioned previously refer to gathered waters, such as seas—“and to the gathering of the waters He called seas”—which remain collected in one place, not flowing outward, but rather surging upward in mighty waves.

In contrast, “rivers” are the flowing waters that travel continuously from their source. They are constantly renewed—“He sends forth springs into the streams”—and the force of their current can carry away houses and large stones.

This is analogous to the two kinds of mental distractions. The “many waters” are the deep and heavy worries of livelihood that weigh upon the mind like the depths of the sea, overwhelming the soul with inner turmoil and agitation—“they ascend to the heavens, they descend to the depths”—leaving the person without rest or stability.

The “rivers,” however, symbolize the continuous renewal of thought—the restless mental activity that never ceases. The mind constantly produces new ideas, devising endless schemes for livelihood, its thoughts rushing forward like a swiftly flowing river.

שָׁהָרִי אָף שָׁאַיּוֹן עַרְךְ כָּלֶל לְמַקְבֵּל, הִיא כְּנַסְתְּ יִשְׂרָאֵל
לְגַבְיוֹן הַמְּשֻׁפֵּעַ — מִכֶּל מִקּוּם בְּחִינַת הַתְּהִשְׁרָה
עָצְמִית דָּקָקָבֵל מַעֲזָרָת לְבִחִינַת הַתְּהִשְׁרָה עָצְמִית
דָּמְשֻׁפֵּעַ. וְלֹזָאת נָאָמֵר “מִם רְבִים לֹא יָכְלָוּ לְכִבּוֹת
אֶת הַאֲהָבָה” דְּכָנַסְתְּ יִשְׂרָאֵל מִצְדָּא אֲהָבָה רְבָה
הַעֲלִיּוֹנָה דְּבִחִינַת הַחֲסִידִים הַגְּזִקְרִים לְעַילָּו, וְדַי לְמַבֵּין.

וְגַהְרוֹת לֹא יָשְׁפַּחַת.” פִּירּוֹשׁ “מִם רְבִים” — הַמִּים
מִים הַאֲכּוֹגִים מַמְקּוֹנה הַמִּים, כְּמוֹ מִי הַמִּים, שָׁגַגְגָמֵר
וְלֹא מַמְקּוֹנה הַמִּים” וּכְיֵי, שָׁעָזָמִים בַּמִּקּוֹם אַחֲד, בְּלִי
הַתְּפִלְתּוֹת וְקַלְיכָה, אֶלָּא שָׁעוֹלִים לְמַעַלָּה בַּתְּגִבְּרוֹת
גָּדוֹלָה גְּגִילִי הַמִּים.

אָכְלִי “גַהְרוֹת” — הַמִּתְּפִלְשִׁיטִים וְהַוְּלִיכִים, דְּנִינִי
וְאַזְלִי מַמְקּוֹרִים, מִים מְחֻדְשִׁים בְּכָל רַגְעָ. וְהַלְוָה הַגְּמָר
— בְּשַׁטְּרָפָגְדוֹל, בַּתְּגִבְּרוֹת גְּדוֹלָה, מִצְדָּחָדוֹשׁ
מַמְקּוֹרוֹ מִהְמַעַינּוֹת, כְּמוֹ שָׁגַגְגָמֵר “הַשְׁלִיחַ מִעֲינּוֹת
בְּגִנְעָלִים.”

וְהַדְוָגָמָה לָזָה — בְּעַנְנֵן טַרְדוֹת הַפְּרִנְסָה שְׁגַגְרָאוּ
“מִם רְבִים,” כְּנִזְקָר לְעַילָּו: פֶּאֲשָׁר הַגְּפֵשׂ מַתְּהִשְׁרָה
בְּטַרְדוֹת רַבּוֹת וְעַמּוֹקֹות כַּעֲזָבָה הַמִּים, וְעוֹזָה וּמַתְּגִבְּרָה
עַל נְפָשׁוֹ בְּבִחִינַת פּוֹזָר הַגְּפֵשׂ — “גַעַלוּ שָׁמִים, יְרָדוּ
תְּהֻמּוֹת,” בְּלִי מַנוֹּתָה לְגַפֵּשׂ כָּלֶל, וְנִזְקָרָא זֶה בְּלִבְבוֹל
הַמִּות וְהַלְבָב לְגִמְרָי.

וְעַנְנֵן “גַהְרוֹת” — הַוָּא הַתְּגִבְּרוֹת עַמְקָה הַחֲשִׁבָּה
וְהַתְּחִמּוֹת יִתְּהַרְךְ בְּחִדּוֹשׁ הַעֲזִין מַמְקּוֹר הַשְּׁבָה
הַנּוֹבָעַ, לְמַצּוֹא תְּחִבּוֹלֹת לְטַרְף גַּפֵּשׂ בְּפְרִנְסָה, בְּלִי
מַנוֹּית מְחֻשְׁבָתָו אָף רַגְעָ. וְהַוְּלִיכָה וּמַתְּגִבְּרָה
וּמַשְׁוֹטָת בְּמַרְוִצָּה תִּמְדִיד בְּלִי הַפְּסִיק כָּלֶל, וְכָל רַגְעָ
מַתְּחִרְשָׁות מְחֻשְׁבּוֹת תְּחִשּׁוֹת, כְּמַי הַגְּמָר הַנּוֹבָעַ
מַמְקּוֹרִים וְגִנְזִירִי וְאַזְלִי בְּשַׁטְּרָפָגְדוֹל, וְהַמִּים מְחֻדְשִׁים
בְּכָל רַגְעָ.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

Due to the immense force of this constant movement of thought—the “rivers”—it would seem capable of sweeping away the very root of *Ahavah Rabbah*, causing it to lose its identity and dissipate entirely. Yet, the verse declares, “Nor can rivers wash it away.”

(As we observe in reality: even during prayer, one’s mind can be flooded by countless business thoughts, yet these do not extinguish or wash away the essential and natural Divine love, for it is rooted in the soul’s essence beyond all disturbance.)

(ב)

“If a man were to give all the wealth of his house for love, he would be utterly despised.” The “man” here refers to the Holy One, blessed be He, Who is called *Ish*, as it says, “Hashem is a man of war.” Correspondingly, the Community of Israel is called *isha*, “a woman who fears Hashem,” and the Divine is called *ishi*—her husband, the one who bestows influence upon her.

The phrase “all the wealth of his house” refers to the precious treasure of wisdom in the Torah, for wisdom is called “wealth” and “house.” The “wealth” of His “house” is the Divine wisdom invested in Torah, through which all spiritual chambers are filled.

The concept is as follows: It is known that the source of the wisdom within Torah is in the concealed supernal wisdom (*Chochmah Stima 'ah*) of the Infinite Essence, of which it is said, “His understanding is beyond number.” It is called *Chochmah Shelemah*—complete wisdom—“He is wise, but not with a knowable wisdom.”

Thus, it is said, “The Torah comes forth from *Chochmah Ilah'*—it emerges from the hidden inwardness and essence of supernal wisdom. Therefore, Torah is called *Mashal HaKadmoni* (“the primordial parable”) and *Yam HaKadmoni* (“the primordial sea”), deriving from the level of *Kadmono Shel Olam*—“the Ancient of Days.”

ומלחמת רב הטעבריות הלוקה מהשכבה, שנתקראת “נחר”, יש בכלחו הגדול לשטוף ולתקביר לכת האקהה רכה מעיקרה ושרשה, עד שתתבטל ממציאותה. ועל זה אמר שגמ “נחרות לא ישתפוק

וכמו שוראים בתקינה, ברבי המחשבות בענני הפרנסת, שמתגברות ומתקדשות גם בעית התקפה בشرط גדול, עם כל זאת לא ישטפו לאקהה קרבנה העצמית והטבעית כלל וכל, מטעם הנזכר לעיל, וכי (לפין

“אמינו איש את כל הון ביתו באקהה בוז יבוזו לו.” פירוש “איש”—זהו הקדוש ברוך הוא, שנתקרא “איש”, כמו שנאמר “ה איש מלחה” וכו’. וכן עשנחת ישראלי נתקראת “איש יראת ה” והקדוש ברוך הוא נקרא “אישי”, בקינות משפיע לבנות ישראל.

ועל זה אמר “אמינו איש זה כל הון ביתו”, שהוא ענן הhone הקדום והגעים דהכמה דתורה, שנתקראת “הון ביתו”.

וביאור הענין: הנה ידוע שיש רשותה של הכמה שבתורה היא בבחינת חכמה עללה שבעצמות אוריאנוד-סוף ברוך הוא, דlatentות אין מספר כלל, וכן אמר “כמה של מעלה”, שנתקרא “חכמים ולא בכמה ידיעה” כלל.

ונזהו שנאמר “דאורייתא מהכמה נפקת”, שיצאה מהעולם פנימית ועצמות דהכמה עללה. וכן נתקרא “משל הקדמוני” או “ים הקדמוני”, בבחינת “קדמוני של עולם”, כנודע.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

“Through knowledge, the chambers shall be filled”—this means that the “chambers” of supernal wisdom (the inner attributes within *Chochmah Ila’ah*) descend from concealment into revelation within Torah, expressed as the six orders of the Mishnah: pure and impure, fit and unfit, etc., comprising the sixty tractates of the Oral Torah.

Likewise, in the Written Torah there are the *Gan Sdarim*—fifty-three (or, according to another count, fifty-four) divisions. Hence it is written, “And a river went out of Eden to water the garden.”

“Eden” signifies the inward dimension of supernal wisdom—the concealed delight and essence of Torah’s inner meanings, called *Eden Stima’ah*, the source of all wisdom. “The garden” refers to the revealed Torah—the *Gan Sdarim*—which receives from Eden.

Thus, “a river went out of Eden to water the garden”—meaning that from the inner delight of *Chochmah Ila’ah* flows illumination to the “garden,” the revealed Torah, the *Gan Sdarim*, both in the literal Garden of Eden (Gan Eden HaElyon and Gan Eden HaTachton) and in Torah study.

As it is written, “And Hashem planted a garden in Eden, from the beginning,” meaning that from the concealed delight of *Eden Ila’ah* shines forth a mere glimmer—*ziv haShechinah*—to the souls who delight in it every Shabbos and Rosh Chodesh. This is “to water the garden,” as stated elsewhere on the verse “You who dwell in the gardens.”

(כא)

The illumination and flow from the supernal *Eden* to the *Garden*—to the *Gan Sdarim* of the Torah—and from there to the Oral Torah, come only to explain and elucidate all the commandments. This is what is called “the wealth of His house” and “a precious and pleasant treasure,” for each mitzvah is a unique vessel for revealing the precious inner delight and pleasure of Divinity, like hidden treasure stored in a royal house.

וזהו “וברעת חקרים ימלאו,” שהן חקרים דחכמהה עלאה, הגמישים למטה מעהלים לגilioi — הן המדות שבחכמהה עלאה הגמישות בתורה, להבדיל בין טמא לטהור וכו’; והן ששה סדרי משנה, כשר ופסול וכו’, שהן ששים מפקחות בפרק

גם בסדרי התורה שבכתב ה' ג' ז' סדרים (ויש אמורים נ"ד סדרים). זהו “ונהר יוצא מעין” ? להשיות את ה'.

פיירוש “עוזן”— הוא בcheinת פנימית דחכמהה עלאה הבנצרת, שהוא מקור לשרש דחכמהה שבתורה, והוא העוזן שהוא העוזם הבא, שנאמר בו “עין לא ראה.” ועוזן זה נקרא “עוזן סתימה”, שהוא בcheinת פנימית טעמי תורה, ונמשך מעהלים והסתימות שלו. לגילוי.

זהו “ונהר יוצא מעין להשיות את ה'”, שהן ג' סדרי אוריתא, והוא גם כפנותו לגודען העליון. גודען הפתחון

ובנאמר “ויתע ה' גו בעוזן מקדם,” שמאיר שם לבשומות אפס קאה מחראה הזאת מעין עלאה לגורען, והוא עין זיו השלינה שננהנו הטעימות בכל שבת וחידש. זהו “להשיות את ה'”, וכמו שנאמר במקום אחר על פסוק “היושבת בגנים,” ודי לאמינו

והנה בcheinת החראה והמשכה הזאת מעין העליון לגורען, לג' סדרים, ומשם ל תורה שבعلפה — פרי ה' באות רק לפרש ולכאר את כל המצות. זהו שנקרא “הון ביתו” ונקרא “הון יקר ועדים,” לפי של הטעימות הן כלים שונים לגilioi אור יקר הצלילו, בcheinת פנימית הטעינה והשעועים, כמו הון יקר שבביה הטעמו ונעלם.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

“How great is Your goodness which You have hidden for those who fear You” refers to these hidden delights, stored like the treasures of kings. The source of this precious wealth contained in the mitzvos is in the inner dimension of *Chochmah Ila’ah*, which is the first revelation of the supernal delights, as it is written, “Then I was by Him as a nursing; I was daily His delight.”

This level was revealed at the Giving of the Torah, when the inner aspect of *Chochmah Ila’ah* shone inwardly through the Torah, as in the verse “In the light of Your countenance You have given us...” Thus, “If a man were to give all the wealth of his house”—as at Sinai, when G-d gave Israel the Torah, the source of all His treasures—“He would be utterly despised.”

(At the splitting of the Sea, G-d appeared as a mighty warrior—“Hashem is a man of war”—and at Sinai as an elder engaged in the battles of Torah, symbolizing the same flow of Divine wisdom in differing forms.)

Yet, even the level of *Chochmah*, though inward and sublime, has no comparison to the Divine Essence Itself, which transcends even the primordial wisdom of Torah. The Torah is but a ray—a revelation from the inner delight of the King within Himself. As it says, “Then I was Your delight—Your Torah I cherished.”

Therefore, “If a man”—meaning the Divine wisdom that emerges through contraction and limitation from the Infinite Essence—“were to give all the wealth of his house,” all the boundless revelations of Torah and mitzvos, “he would be despised,” meaning they are incomparable to the love that stems from G-d’s very Essence.

“He would be despised for love”—meaning that in comparison to the infinite love that flows from the Essence Itself, all the revelations of Torah (“the wealth of His house”) are as nothing. This is the meaning of “His kindness shall not depart from you”: the essential love, born of the King’s own delight, transcends even the delights of Torah.

וזהו “מה-רב טובך אשר צפנת ליראה,” כאוצרות מלכים. ושער ומקור כל ההו היקר הוה שבחות, למעלה, נקרא “הו ביתו”— הוא בבחינת פנימית, דחכמה עללה, שהיא ראשית גלי או רשותם הפליגים, כמו שנאמר “ואלה אצלו אמון...” שעשועים.

וכמו במתנו תורה, שפנשכה פנימית דחכמה עללה באור פנימית התענוג, כמו שנאמר “באור פניך נתת לנו.” וזהו “אם-יתן איש את כל הון ביתו,” כמו במתנו תורה, שפננו לישראל התורה, שהיא קור כל הון ביתו.

שבמתנו תורה נרמה להם קזון במלחה של תורה, ובין נרמה להם כבhor במלחה, כמו שנאמר “ה איש מלחה”

ונא שבחינת הכמה, אף-על-פי שהיא פנימית דחכמה עללה, פנבר לעיל, אין לה ערך לנבי מהותו עצמותו יתברך, שהוא למעלה גם מכך מה דתורה הקדומה, שאינה אלא גלי או רשותם מבחן שעשועץ הפליך בעצמותו ממש, כמו “ואני תורה.” שעשועתי

ולנו אמר “איש”— שחכמה נמשכת עליין, בבחינת האצומים והגבורה מעוצמות המאיציל, כמו שנאמר “והכמה מאי תמצא”— בבחינת דילוג הערד. והראיה: שמתחלת לחלקם ובין בריבוי פלים עליין בבחינת השערות, שהוא “קוצותיו של מלכים.”

בוז יבוזו לו באבבה”— כלומר, בחלוף באבבה, שכל “הו ביתו” אין ערך להם לגבי באבבה קרבנה באבבה מעוצמות יתברך ממש. וזהו “חסידי מאה לא ימוש”— שהוא באבבה העוצמת קבאה ממשעשועים העוצמים שלמעלה ממקור התורה הנקרה “הו ביתו.”

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

This supreme love descends from Above to Below, awakened by the essential connection of *Kenesses Yisrael*—her “love with all your might”—who desires nothing of the heavenly wealth or even Gan Eden, but only union with His very Essence: “Whom have I in heaven? And with You I desire nothing on earth.”

This is the essence of the soul’s love—to be nullified and united in the “body of the King,” for all the illuminations that radiate through Torah and mitzvos are but a faint glimmer compared to His Essence. Therefore, “He would be despised”—for all spiritual treasure pales before the infinite love rooted in G-d’s Essence.

Proof of this is that even the “many waters”—the hardships and distractions of exile—cannot extinguish this love, for it transcends even the source of Torah and mitzvos. Thus, the verse continues: “If a man gives all the wealth of his house for love, he would be utterly despised”—for this love endures forever, even amid distance and concealment.

(כב)

All the “wealth of His house” mentioned above—that is, all revelations of light and radiance—are only a mere glimmer compared to the Essence of the Infinite One, blessed be He. This refers specifically to the *inner dimension of Supernal Wisdom* (*Chochmah Ila’ah*) within Torah, which serves to explain and elucidate the mitzvos in detail. Above this lies the level called “the inner reasons of the mitzvos,” or *taamei Torah*, as in “Give me good taste and knowledge,” which will be revealed in the future era, as it is written, “Let Him kiss me with the kisses of His mouth.” This pertains to the inner dimension of *Chochmah Stima’ah* (*concealed wisdom*).

ואקהה רכה זו באה מלמעלה למטה, על-ידי האקהה העצמית דקנסת ישראל, קעולה מאליה בבחינת התקשרות עצמית ד“בכל מאזע,” שאינה חפשא לשום “הון ביתו”—גודען ועולם הבא— רק במחות ועצמותו יתברך ממש. וכמו שנאמר “מי לי” “בשימים ועומך לא חפשתי באראז.”

וזה עקר ענין האקהה העצמית של הנפש — שאין כתשובה רק לו לבודו, להשעבא בגוּאָה דמלכא ממש. שברי כל קהאלה שנמעשכת ב”כל הון ביתו” בוגדען על-ידי סחכמה דתורה ומצוות — אינה נחשכת אלא זיו בעולמא. ועל-כן “בוז יבוזו לו”— כל הון ביתו — לגביו אור האקהה העצמית שמאז עצמו ממש.

וראייה לזה — מן “המיים הרים” דשעבוד הגלויות, שאינם מכבים לאקהה זאת, להזינה למעלה ממקור התורה והמצוות. זהו שנאמר על-סמייך לזה “מים רבים לא יוכלו לכבות את האקהה... גם אם יתנו איש את כל הון ביתו באקהה בוז יבוזו לו,” והיא האקהה העצמית העומדת לעד, גם בקיות קנסת ישראל ברחוק ומסתר פנים על-ידי העונות המבדילים, לפי שאקהה רכה זו היא למעלה מ“הון ביתו” שבטמן תורה, וכי למבין.

והנה כל בבחינת “הון ביתו” הבנבר לעיל, שאינה אלא בבחינת זיו ואור בעולמא לגביו מהותו ועצמותו יתברך ממש בנזך, זהו דוקא בבחינת פנימית דסחכמה על-אה דתורה, שהיא בבחינת פרוש וביואר למצוות הפעשיות. ולמעלה מזה נקרים “טעמי המצוות” או “טעמי הTorah,” כמו שנאמר “טוב טעם ודעתי לאדרני,” “שינתנו לעתיד לבו,” כמו שנאמר “ישקני מנטישות פיהו,” וזה בבחינת פנימית דסחכמה סתמא.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

However, the actual performance of the mitzvos themselves—such as tefillin, tzitzis, sukkah, lulav, and particularly the mitzvah of charity, which encompasses them all (“and charity shall be for us when we keep...”)—these embody the *innermost Divine Will*. This Will is the inner delight and essential pleasure of the Infinite, transcending even the inner wisdom of Torah, as the skull (representing will) transcends the brain (representing wisdom).

The will is called a crown upon the head—“With a shield of will You crown him”—for it is higher than intellect. When mitzvos are fulfilled in physical action, they draw from this *innermost Will of the Essence*, a level so lofty that even the concealed wisdom (*Chochmah Stima’ah*) cannot grasp it, for the Will transcends all reason and intellect entirely.

Thus, the physical act of the mitzvos is rooted higher than the mystical reasons of the mitzvos, even in their supernal source in *Chochmah Stima’ah*. In this lies the superiority of mitzvos over Torah: Torah stems from Supernal Wisdom, while mitzvos stem from the *Essence of the One Who wills*, beyond all intellect or reason.

Therefore, our sages said, “Study is greater only because it leads to action”—meaning that the purpose of Torah study is to bring about the performance of mitzvos, for “the end is wedged in the beginning and the beginning in the end.” As it is written, “The end of the matter, fear G-d and keep His commandments, for this is the whole of man.”

אבל הנה גוף מעשה המצוות עצמן, כמו ממצוות תפליין מציאות, וממצוות סכה ולולב וכיוצא בהן, וממצוות האCKERה בפועל ממש, שנאמר “מעשה האCKERה”, “הכופלת כל המצוות, כמו שנאמר “וְצִדְקָה תָהִנֶה לְנִי כִי נִשְׁמָר,” קרי כן בבחינת פנימיות רצון העליון, שהוֹא פנימיות המענווג והשעושים העצמיים ממש, שלמעלה גם מבחינת פנימיות דחכמה עלאה, כמו נגלה תא שלמעלה מן המומן.

שכה, שהרצון נקרא “עטרה על גבי הראש,” כמו שנאמר “כצגה רצון מעתנו.” והוא בבחינת רצון העליון שבמצוות, כאשר באות לפועל ממש, שברשותו רצון העצמיות ממש, שאינה אלא “טעם כמוס” לרצון העליון, ואמתת עצמות הרצון הויא למעלה מהטעם לגמרי, אפילו מן הטעם הפמי.

ונמצא — גופי מעשה המצוות הון למעלה מ “טעם המצוות” ו “סודותיה”, גם בשרותו למעלה, בבחינת חכמה סתימה. ובזה יש יתרון מעלתה למצוות על הtorsה: שהtorsה עקר שרשיה רק מJKLMה עלאה, שנאמר “חישמל,” אבל המצוות — הן בעצמותו של בעל קרצון, שאין טעם וחכמה לרצון העצמי כל

ולכו גם מה שנאמרו חכמים “מלמוד גدول,” אין אלא מושום שהتلמוד מביא לידי מעשה, ו “זיל בתר טעם”. וכמה שנאמר “סוף דבר הכל נשלם: את האלקים ירא ואת מצותיו שומר, כי זה כל האדם”. “נעווץ תחולתו בסופו וסופן במלחמות.”

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

Likewise, “The beginning of wisdom is the fear of G-d”—“a good understanding is to those who do them, not merely to those who study them,” for deed is the essence. Thus, the physical garb of the mitzvos—such as the wool of tzitzis or the parchment of tefillin—is not a descent but a sign of their exalted source.

The higher something is, the lower it must descend—thus, the loftiest Divine light can only be revealed through the most physical garments. As in the parable: a profoundly deep idea that cannot be expressed in words may be hinted through a mere gesture of the finger—a physical motion that conveys what speech cannot.

Until one can understand from that hint the entire depth of the concept through a physical gesture—because this is what makes it possible. Every intellect, the higher it is, cannot be expressed in spiritual speech except through a physical motion, a gesture, or by way of parable or riddle (as mentioned elsewhere).

Or like the parable of a precious stone whose radiance becomes visible only when engraved upon wax, or the light of a candle which shines more brightly at night than during the day—“for what benefit is a candle in daylight?” (as explained elsewhere).

In this same way, all practical mitzvos are rooted in the innermost radiance of the Crown (*Pnimius Or HaKesser*), which is the innermost Will of G-d. Therefore, they descended specifically into physical action, not spiritual matters, and even without intention—according to the opinion that “mitzvos do not require intent.”

For intention belongs to wisdom, which is beneath the essential Will, for the general Will has no reason at all, as explained above. This is the primary excellence of *Mashiach ben David*, of whom it is said “and he shall be very high”—referring to the Crown (*Keser*) above even the crown of Torah.

ונכו מה שגנאמיר רואשית חכמיה יראת הי, ”שכל טוב לכל עושיהם”— ולא ללו מדיםם כי לא המקרא היא הערך. ולכו מה שהמאות באו בהתלבשות גשמית, בדצ"ח נגשימים, כמו אמר הצעית וקלר התפלין וכיוצא, אדרבה — זהו הזראה גדולה על שחרשן למעלה הרכבה, גם מכך מה עלה.

על כן היוצרנו לבוא למיטה בלבוש גשמי דוקא, לפי שכל הכבוה יותר — אי אפשר לו לבוא למיטה אלא בלבוש גשמי יותר. ועל-דרך הפשט הידוע: שאור שכל עמוק מאד, שאי אפשר להוציאו בדبور כלל, יכול לראמז באבב — בתנוחה גשמית, כמו מהני ליה במחוגgi, ”וזדי למכין.

עד שיבין מראז זה הכל עמק השלל על-ידי תנוועה גשמית, לפי שהיא הנטען, משום שבל של הכבוה יותר אי אפשר לו לבוא בדبور הרוחני אלא בתנוחה הגשמית ברמז (או במשל וחידה וכיוצא בהם, כמו).

או במשל הבהיר אור אבן טוב, שאיננה נברת אלא בחקיקתה בשונה, או אור הנר שביללה הוא מאיר יותר מפיום — ”דשרא באטינרא מא אידיין”, וכיוצא בהן, כמו שנאמר במקום אחר.

ונכז הוא ממש בכל המצוות היפות נפשיות, לפי שברשותו הוא בפנימיות אור הפתיר (שלזה נקראו פער"ד עמודי אור), שהוא פנימיות רצון העליון ממש. לפיכך ברדו למיטה להתלבש בקדברים גשימים דוקא, ולא בענינים רוחניים, ובכל טעם וכונה, כדיות ה אומר ”דמצות אינן ארכיות כונה.”

לפי שהכוונה היא בחקמיה, שלמיטה מעצם הרצון, שאין טעם לרצון הכספי בונבר לעיל. (זהו ערך מעלה משלט בון קוד, שנאמר בו ”ונבה מאד”, והוא בחינת כתיר של תורה שעולה למעלה גם מכתיר תורה).

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

As it is written, “And these are the last words of David... the man who was raised on high”—referring to the exalted level of David, which is the ultimate end of action that is bound up with the beginning, as in “The purpose of wisdom is repentance and good deeds.”

And although Torah is also called “the wealth of His house,” which includes mitzvos as explained above, this refers only to the reasons and explanations of the mitzvos—the vessels through which the light and secret of the Divine Will is revealed, as in “It is hidden with Me, sealed in My treasures.”

But the physical performance of the mitzvos themselves transcends even “the wealth of His house,” for they are rooted in the very Essence of the One Who Wills. Thus, the act of mitzvos shares one source with the essential love (*Ahavah Rabbah Atzmis*), the love of the Essence itself, of which it is said, “If a man were to give all the wealth of his house for love, he would be utterly despised”—meaning that Torah’s wealth of wisdom is incomparable to the mitzvah’s connection to G-d’s very Essence.

Indeed, even though the mitzvah itself is called “the wealth of His house,” from which the life of the World to Come is drawn, still “repentance and good deeds in this world are greater than all the life of the World to Come.” For the essential love surpasses even the mitzvos—expressed through true repentance or through the righteous who are a chariot, like the Patriarchs, “Abraham, My beloved, the Beloved of the King.”

And indeed, this essential love continues and endures even when Israel does not fulfill His commandments. Although mitzvos are called the inner will, even this has no comparison to the Essence of the One Who Wills. This is proven by the forgiveness of sins on Yom Kippur through the Thirteen Attributes of Mercy, whereby even deliberate sins become merits.

והוא כמו שגאמר “וְאֵלֶּה דְּבָרִי קָדוֹם הַאֲחָרוֹנִים קָוָקָא, נִאֵם קָגָבָר הַוּקָם עַל,” וְכֹל זֶה לְפִי שְׁנוּנָה סָוֶר מַעֲשָׂה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה, וְלֹכִן אָמָר “תְּכִלִּית חִכָּה תְּשִׁבָּה וְמַעֲשִׂים טוֹבִים”.

ומה שגראת הכהנה דתורה “הוֹן בֵּיתוֹ,” שקיים גם על המצוות שנזכר לעיל, זהו בפרושים וטעמיין לבכם, שבטעמי מצוות אלו נקראיים כלים לגלוי או רוסד וטעם ה’, כמו שגאמר “הלוּא הוּא בָּמוֹס עַמְּדִי,” “קָתָם בָּאוֹצָרוּמִי”).

אָכָל גּוֹף מַעֲשָׂה הַמִּצְוֹת עַצְמָו — ?מַעֲלָה מִ “הוֹן בֵּיתוֹ,” מַעֲטָם הַגְּנָבָר. וּנְמַצָּא מַוְּכוֹן שְׁגָוָף מַעֲשָׂה הַמִּצְוֹת שֶׁרְשׁוֹן אֶחָד עַם הַאֲקָבָה קָרְבָּה הַעֲצָמִית שְׁבְּבָחִינָת הַעֲצָמָות מִפְּנֵשׁ, שְׁעַלְיָה גְּנָאָמָר “אִם יִתְּהַנֵּן אִישׁ אֶת כָּל הַוֹּן בֵּיתוֹ בְּאֲקָבָה, בָּזֶן בְּבוֹזׁוֹ לֹזׁ” — שְׁזָהָר דָּקָא הוֹן בֵּיתוֹ דְּחִכָּה שְׁבָתוֹרָה, אָכָל הַמִּצְוֹת עַצְמָו מַגִּיעָה בְּבָעֵל הַרְצָוֹן בְּעֲצָמָות מִפְּנֵשׁ

וּבְאַמְתָּה קִים גַם עַל גּוֹף הַמִּצְוֹה שְׁגָרָת “הוֹן” בֵּיתוֹ, שְׁמַפְּנָה נִמְשָׁךְ חַי הַעוֹלָם הַבָּא. אָכָל “תְּשִׁבָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה — יִפְּרַם מִפְּלַח חַי הַעוֹלָם הַבָּא”, שְׁהָרִי הַאֲקָבָה קָרְבָּה הַעֲצָמִית הִיא לְמַעֲלָה גַם מִן הַמִּצְוֹת, כָּמוֹ עַלְיָדִי תְּשִׁוָּה אַמְתָּה, או בְּאַדִּיקָם הָגָמָרִים שְׁהָיָה מְרָכָבָה, כָּמוֹ הַאֲבָות — “אָבָרָהָם אָוֹבָבִי, רְחוּמָא דְמַלְכָא”.

וּבְאַמְתָּה עַכְרָה הַאֲקָבָה קָרְבָּה הַעֲצָמִית הַנִּזְכָּר לְעַיל — קָיִם וּעוֹמֶקֶת גַם קְשָׁאַין יִשְׂרָאֵל עֹשִׂים רְצָוֹנוֹ בְּמִצְוָיו, אָפָּעֵיל-פִּי שְׁגָרָאות “פְּנִימִית רְצָוֹנוֹ”, כִּי גַם פְּנִימִית רְצָוֹן זֶה אֵין לוֹ עַרְךָ לְגַבֵּי פְּנִימִית וּעֲצָמָות בְּעֵל הַרְצָוֹן. וּרְאֵיה מִפְּלִיחָה הַעֲזָנוֹת לְעֹבָרִי רְצָוֹנוֹ עַל-יְדֵי יְיָ “גַּם מְדוֹת הַרְחָמִים בַּיּוֹם הַכְּפֹורִים, עד שְׁהַזְׁדּוֹנוֹת נְעִשִּׁים בְּזָכִיות מִפְּנֵשׁ, וְדַי לְאַבְיוֹן

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

(כג)

This is why in the Shema it says, “And these words which I command you today,” immediately after “And you shall love the Lord your G-d with all your heart, with all your soul, and with all your might.” For the love of “with all your might,” being infinite and boundless, has no vessel to contain it. Neither the vessel of the receiver—the limited faculties of mind and heart—nor even the love itself can cling to the Infinite Essence that transcends all wisdom and even the World to Come, as explained above.

Therefore, it gives the advice: “And these words which I command you today shall be upon your heart.” “I”—the One who is what I am (“Anochi Mi She’Anochi”)—command you “today,” meaning through the observance of the mitzvos, the inner Will of the Essence, in this physical world, which is greater than all life of the World to Come.

Although “And these words” refers to Torah study (“and you shall speak of them”), and Torah stems from Supernal Wisdom (“Torah emanates from Chochmah”), which is only a radiance, as it is written “and Torah is light,”—the point is that Torah study speaks of the revelation of the inner Will that is contained within the mitzvos.

This is the general source of all mitzvos, and therefore it is said, “Torah study is greater because it leads to action”—for the purpose of Torah is to bring about the performance of mitzvos, as explained.

ונזהו שבקוריאת שמע אמר “וקי הקרים האלה” אחר “ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבך ובכל נפשך ובכל מאנך” דזקא, לפי שאהבה רבה ד“בכל מאנך” שהיא בלתי בעל גבול — אין לה כליה להכיל, לא מzdת הקלי דהמקבל, שלמעלה מכל היכולת המוחה והלב, וכל שכו שאיראכשר להזכיר באהבה רבה בעצמו מושך, שלמעלה מהחכמה וגם מהעולם הבא, בזקך לעיל.

ועל פו הוא אומר עזה על זה: “וקי הקרים האלה אשר אני מצוק היום על לבך,” פירוש: “אנכי”— “מי שאנכי”— מצוק “היום,” הוא בזמנים פנימית רצון בעלזון שבמצות “אשר אני מצוק היום” דזקא, בעולם הזה, שיפה מכל חמי העולם הבא, כי זהו גדול יותר גם מאהבה רבה ד“בכל מאנך,” לפי שבה מתקשרות הנטלה במתוועת בעצמו יתברך, מטעם הבזקך לעיל ד“גוויז תחלה בזקון,” ודי לאבון.

וארעיל-פי שמה שאמר “וקי הקרים האלה” מדבר במצוות תלמוד תורה, שהיא מה שאמר “ודברת בם,” ומצוות תלמוד תורה שרשיה רק בבחכמה דאוריתא, ד“מחכמה נפקת,” בזקך לעיל, שאינה אלא בבחינת זיו ואור בעלמא, כמו שנאמר “ותורה אור,” הענין הוא שדבריך זכרי תורה הוא רק לדבר גלי פנימית רצון בעלזון שבמעשה הנטלה

שזהו הפקור הקלי לכל מעשה המצות, ולכן אמרו “תלמוד גדול, מפניהם שטביה לידי מעשה,” ו “זיל בתר טעם,” בזקך לעיל

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

The inner reasons of the mitzvos in Supernal Wisdom are called “the hidden things are for the Lord our G-d,” whereas the revealed aspect of Torah—its practical command to *do*—is what connects one with the Divine Essence.

אבל מה שגקראו “זיו ואור” בלבד — הוא בוחינת “טעמי המצוות” שבחכמיה עלאה, שגקראות “הנסתירות לה’ אלקינו.” מה שאיזרכו בוחינת הנגלה שבתורה, שאינה אלא לחשות המזוה קוקא — זה מה שגאמר “אשר אני מזוה” אשר אני מזוה היום” בדברו דברי תורה, שהוא למטה קרבה מחייבת עלאה, מושם שגטענש בגוף המזוה, שהן פנימיות רצון העליז.

Thus, Torah study, which encompasses them all, is certainly higher than the mystical reasons of the mitzvos, for it reveals the inner Will of G-d in practice. This is the meaning of “And these words which I command you today,”—the mitzvah of Torah study, including “and you shall teach them” and “and you shall speak of them,” leading into “and you shall bind them,” the performance of mitzvos.

For without Torah study there can be no deed, as it is said: “If there is no wisdom, there is no awe,” meaning no performance of mitzvos. “Study leads to action,” and as it is written, “The revealed things belong to us and to our children, to do them.” One who studies not for the sake of doing, his study is null.

Thus, the revealed aspect of Torah—its practical, external side—is in its root higher than the inner Supernal Wisdom of Torah. This is the meaning of the saying, “The gleanings (*novlot*) of the Supernal Wisdom are the revealed Torah.”

For the “gleanings” that fall from the Supernal Wisdom to the lowest realm—to clarify good and evil in the Tree of Knowledge—are higher in their root than the body of Wisdom itself.

(כד)

And this is the meaning of “I (Anochi) am He whom no creature can comprehend”—it refers to the very Essence of the Infinite One, blessed be He. This is “Asher Anochi Metzavcha,” where “Metzavcha” (command) means *Tzevsa*—connection and attachment—that through the physical performance of the mitzvos one bonds and unites with the Divine Essence.

ומצוות תלמוד תורה, שכוללת כל המצוות, היא וודאי יותר עליונה מכל “טעמי המצוות” שבחכמיה עלאה. וזהו שגאמר “כי קי הקרים האלה אשר אני מזוה היום,” ואחר כך “דמצות ושננותן וזרבך בם,” ו “וקשרתם” — שהוא בוחינת המעשיה, פידוע.

שאמ אין מצוות תלמוד תורה — אין מעשיה, שאם אין חכמיה דתורה הangelית, אין יראה דמעשה. וזהו שגאמר “תלמוד מביא לך מעשיה”, וכמו שגאמר “ונגלוות לנו ולכינו לחשות”, והלומד שלא על מנת לחשות — תלמוד בטל.

ונמצא שבחינת הנגלה שבתורה, בוחינתו, למיניה מפנימיות בחכמיה עלאה דתורה. וזהו שגאמר “נובלות קשמל — תורה הangelית לנו”.

ד “נובלות” זו בחכמיה עלאה, שבחאה למטה לברר לעז הדעת טוב ורע — היא יתומת בשרשיה מגויהה דקشمל עצמה.andi למכין.andi למכין.

זהו שגאמר “אשר אני” — “כלא יצע ליה בר אפש” — בוחינת מהותו ועצמותו מפש, והוא “אשר אני מזוה”, “לשות צוותא”, שהוא התחשנות וchapir על-ידי המצוות במטה מפש.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

“Today” specifically — as it says, “Better one hour of repentance and good deeds in this world” — for only through the mitzvos performed here in the physical world can one truly connect to the Essence.

And with this we can understand the verse that follows “If a man gives all the wealth of his house” — “We have a little sister, and she has no breasts.” After it was said that all the wealth of the “upper Man” (G-d) is despised compared to the love of “with all your might,” for then the soul becomes completely united with the Divine Essence (through the many waters that elevate the soul beyond its source), it is then called “Our little sister.”

For it is known that *Chochmah* is called “my sister,” as it is written, “Say to Wisdom, ‘You are my sister.’” There are two levels within Wisdom: the higher level of *Chochmah Ila’ah*, the inner level of Torah — the inner union of father and mother (*Abba ve’Imma*), the inner dimension of Torah and mitzvos — as in “And also she is my sister, the daughter of my father.”

It is also written, “Who would make you as my brother, who sucked the breasts of my mother” — this refers to the inner Torah, when the soul is in the higher, inner state of union, called “My sister, My companion.”

But the second level of *Chochmah* is its lower state, called *Katnus HaChochmah* — a single point, simple and undivided, the state of *Bitul* (self-nullification) referred to as *Mah* of Chochmah, as in “What did you search out? What did you know?”

This is as in “And wisdom is found from nothing,” for it comes from the level of *Ayin* (nothingness) of *Kesser*, where it is completely subsumed, invisible within its source, beyond being seen as something.

וּהֲיֵם — דָּקָא, כְּמוֹ שָׁנָאָמֵר “יְפָה שָׁעָה אַחַת שָׁלֵ” (תְּשִׁיכָה וּמְעָשִׂים טוֹבִים בְּעֹלָם הַזֶּה).

ובכל זה יובנו מה שאמיר אחר “אם יתנו איש את כל הון ביחסו” — “אחות לנו קטנה ושעונים אין לה.” דהגהה אחר שנאמר “בָּזָ יָבוֹז לֹז” לכל הון ביחסו “איש קָעָלָזָן” בעבור בקחיתת האהבה רבקה “בכל מארך,” שאו הנפש מתאחדת ומתהתקשרות במתהותו עצמותו יתברך מפש (על-ידי “מים רבים” המעלים לנפש יותר ממקור החזקה, שעל פון אמר “יְפָה שָׁעָה אַחַת” בעבורות קעולם הזנה) — הנה אז נקראת בנסת “ישראל בשם “אחות קטנה”

דהגהה ידוע שהקבלה נקראת “אחות,” כמו שנאמר “אמור לך קבלה אחותי אפת.” ויש בקבלה שמי מרגנות: אחות — בבחינתה נגידולה דקבלה עלאה, שהיא פנימית טעם הפתשות, והיא בבחינת יהוד עליון פנימי בפנימית דאו ואוי, פנימית התרבות והפתשות.” כמו “ונם היא אחות באת אבי”

וכתוב “מי יתגנֶה פָּאָח לִי, יוֹנֵק שְׁדֵי אֲמֵי,” זהה בבחינת פנימית התרבות, שאו הנפש במרקחה עליונה פנימית של יהוד, ונקראת “אחותי רעיתי”

ומarkan השניה בבחינת הקבלה — היא בבחינת הקטנות דקבלה, שאינה אלא בבחינת נקונה אחות בלי המלכות לשערת ספירות, שהיא בבחינת הבטול ד“מה” דקבלה, כמו “מה פשפשף, מה גדעת”

זהה כמו שנאמר “הקבלה מצין תפוץ,” כמו שהיא בבחינת “אין” דכתר, שפלולה שם בתקבילת הבטול, כל שעראה כלל לבחינת “יש” ודבר מה

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אללה תולדות נת נח איש צדיק כי

This is the meaning of “sister” — from the root *ichui*, meaning union and fusion, as in “the sewing together of Alexandria” or “mends the tears,” i.e., complete unification with her source.

Like the point of wisdom (*nekudas hachochmah*) as it is contained in the essence of the intellect before emerging, while still hidden — this is why she is called “small,” for this state is that of the point of Yud alone, the small letter of *Mah*.

As it says in the Zohar, “I am black but beautiful” — “she is small in herself” — referring to the revealed Torah, the external aspect of Wisdom, as it is presently revealed to us.

ונינו לשון “אחות,” שהוא ענין היחוד וההתקבבות, כמו “אחיי אלכסנדריה” וכל הקרים “ומאחה,” שמתאחות מוד במקורה.

כמו עיל-זך ממש נקודה החקמה כמו שהיא כללת בעצם פה המשכילה בבחינת הצעלם עדין. ואז נקרהת “קטנה” דוקא — בבחינת הקטנות דנקודת היין רבקה.

כמו שנאמר בזוהר על פי “שחורה אני ואווה,” “דאנערת גראמה,” והיא הباء עפה בתורה הנטלית לנו, בבחינות מוד.

[NOTE Summary]

The Mitteler Rebbe’s maamer on Parshas Noach explores the deep spiritual significance of the *Mabul* (the Flood) and the title “Mei Noach” (“the waters of Noach”), revealing the profound mystical parallels between the cleansing waters of the Flood, the refinement of the soul, the inner dynamics of divine service, and the two levels of *Shabbos*—the “lower rest” (*Shabbos Tataah*) and the “higher rest” (*Shabbos Ilaah*). The discourse journeys from the cosmic cleansing of the world to the inner purification of the soul through the “many waters” of life’s trials, leading to the soul’s elevation into absolute unity with the Essence of G-d Himself.

The Mitteler Rebbe begins by explaining that, according to the simple reading, the Flood was meant to erase all existence. Yet, in truth, its purpose was purification: the *Mabul* acted as a cosmic *mikveh*, purifying the earth of defilement caused by moral corruption—“for all flesh had corrupted its way.” The waters thus served as “pure waters” (Ezekiel 36:25), cleansing the world of impurity. The “fountains of the deep” and the “windows of the heavens” symbolize supernal sources of judgment and might, descending to transform the world’s coarseness into purity. This process, though outwardly destructive, was inwardly creative and restorative—a *taharah* (purification) of creation.

This same dynamic, the Mitteler Rebbe explains, applies to the individual’s spiritual life. The “many waters” represent the turbulent distractions and pressures of material life—*tirda deparnasa*, the anxieties of livelihood. These originate from the spiritual realm of *Tohu* (chaotic energies), characterized by unbounded power. When one endures and refines these worldly struggles through repentance and sincere divine service, those very “waters” become *Mei Noach*—the waters of serenity (*Noach* = rest). They become *neicha d’ruha*, a “rest of spirit,” uplifting the soul to a higher spiritual level than it ever could reach through tranquil service.

This is the inner meaning of “The waters of Noach”: they are the transformative energies that elevate the *nefesh habahamis* (animal soul) by converting darkness into light. In the words of the Mitteler Rebbe, “greater is the

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אלה תולדות נח נח איש צדיק כי

light that emerges from darkness.” The tests of physical life—when engaged with faith and perseverance—cleanse and refine one’s inner being, leading to an even higher unity with the Divine.

The Mitteler Rebbe connects this to the verse “Many waters cannot extinguish love.” The *mayim rabbim*—the floods of material worries—cannot extinguish the *ahavah rabbah* (great love) that the soul inherently possesses, for the soul’s root lies in the Essence of G-d, beyond the duality of *Tohu* and *Tikkun*. In fact, those very struggles intensify love, transforming opposition into elevation, as symbolized by the Flood that both covered the earth and raised Noach’s ark—“and the ark was lifted high above the earth.”

The *teivah*, the ark, represents the “words” (*teivos*) of Torah and prayer, the means by which the soul rises above the turbulence. Just as Noach entered the ark for refuge and elevation, so too a Jew enters the *teivos*—holy words of Torah and *tefillah*—to transcend the “floods” of distraction. When the *waters* grow stronger, the *ark* rises higher: the more intense the worldly trials, the greater the soul’s ascent when refined through them.

Through this the Rebbe introduces the dual concept of *Noach*: “Noach, Noach”—two forms of spiritual rest corresponding to the two levels of Shabbos. *Shabbos Tataah* (the lower Shabbos) is the rest achieved after the work of purification and elevation—ceasing from *melachah* (creative work) and allowing the spiritual vitality drawn down during the week to return to its source. *Shabbos Ilah* (the higher Shabbos) is the ultimate repose—the essential, innate rest within the Essence of G-d that transcends the whole process of effort and refinement.

Just as in creation, during the six days divine energy descends through the Ten Utterances (“Let there be light,” “Let there be a firmament,” etc.), representing the progressive outflow of divine vitality into finite existence, so too in man’s service the weekdays are a time of *avodah* and descent, while Shabbos is when all creation returns inward to its source—“the inner light of each world ascending to the Infinite.” The Mitteler Rebbe emphasizes that this rest does not nullify creation but refines its inner life-force, allowing even the physical to remain animated and fertile on Shabbos, since only the inner aspect ascends.

The Rebbe elaborates: this twofold dynamic of descent and return parallels the soul’s own rhythm in *tefillah*. Prayer each day is a miniature Shabbos: “a ladder standing on earth, its head reaching heaven.” Through heartfelt prayer, one ascends through the layers of existence—*Asiyah, Yetzirah, Beriah*—until reaching the Divine essence revealed in *Atzilus*. Thus, daily *tefillah* carries the light of Shabbos within it—the “rest of spirit” that results from the refinement of the *mayim rabbim*.

Yet this, he says, is only *Shabbos Tataah*. The ultimate *menuchah*, the true Shabbos *Ilaah*, will be revealed in the *Yom Shekulo Shabbos*, the seventh millennium, when the world will no longer need refinement, for “the spirit of impurity will be removed from the earth.” Then, the peace and rest will not stem from cessation of labor, but from the essential union of creation with the Divine Essence, “a rest of eternal life.” This is the

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אלה תולדות נח נח איש צדיק כי

difference between the “rest of spirit” achieved through struggle, and the “rest of essence” that is inherent and effortless.

Returning to the theme of “Mei Noach,” the Rebbe expounds that the promise “As I have sworn that the waters of Noach shall no longer pass over the earth” signifies that, in the future redemption, there will no longer be need for the purifying floods of trial. Instead of elevation through suffering, the soul will be elevated directly through revelation—the infinite love “from Above to below,” “His right hand embraces me.” The “mountains,” symbolizing the Patriarchs—love, awe, and mercy—will “move away,” for even those finite emotions will be transcended, but “My kindness shall not depart from you”—the essential, eternal Divine love, infinite and immutable, will then be revealed.

This explains why Noach found “favor” (*chein*)—a term referring to the supernal grace of G-d’s essential kindness, the “embrace” from the Infinite One Himself. The *Teivah* floating upon the waters is thus the symbol of this divine protection and love, which surrounds and uplifts even amid chaos.

The discourse then transitions to “If a man were to give all the wealth of his house for love, he would be utterly despised.” The “man” here refers to G-d as the “Ish Milchamah,” the ultimate Source of bestowal, and the “wealth of His house” refers to the treasures of divine wisdom—the Torah—emanating from *Chochmah Ila’ah*. The Torah, drawn from the “hidden wisdom” of G-d, is called “the wealth of His house,” containing vast treasures of divine knowledge, the “ornaments and chambers” of holiness. Yet, this wisdom, no matter how lofty, is still but a radiance—a light emanating from His Essence, not the Essence itself.

Therefore, says the Rebbe, even if “the Man” (G-d) were to give all the wealth of His house—the entirety of Torah’s revealed and hidden knowledge—it would still be incomparable to the essential love of the soul for G-d Himself. For the Torah’s wisdom is drawn from *Chochmah Stima’ah*, while the mitzvos derive from *Ratzon Ha’elyon*—the inner Will of the Divine Essence, higher than wisdom. The mitzvos, expressed in concrete physical deeds (tefillin, tzitzis, tzedakah, sukkah, etc.), embody G-d’s innermost desire, His “pleasure and delight in action.” Their very materiality indicates their exalted source—“for the highest can be expressed only in the lowest.”

Hence, the mitzvos, though performed with physical objects, unite the performer directly with the Essence of G-d in a way that even Torah study cannot. The act itself is an “embrace of the King,” as the Rebbe earlier defined—one who fulfills His Will touches His very Essence, which is beyond all comprehension.

This explains why the Alter Rebbe taught that “Torah study is greater, because it leads to action.” For the purpose of Torah—its inner “voice”—is to express and actualize G-d’s Will in this world. The *nigleh* (revealed) dimension of Torah, guiding concrete deeds, thus surpasses the *nistar* (hidden) dimension, for in revealing G-d’s Will through action, it connects directly to His Essence. Hence, “the gleanings of Supernal Wisdom are

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אלה תולדות נח נח איש צדיק כי

the revealed Torah,” for what appears to be a “fallen” manifestation (Torah as revealed in this world) actually reaches higher than the concealed wisdom itself—its descent into action reflects its origin in the infinite.

From this, the Mitteler Rebbe returns to the verse, “And these words which I command you today shall be upon your heart.” After “And you shall love... with all your might,” which represents infinite yearning beyond measure, the Torah provides the vessel for that boundless love—the performance of mitzvos in this physical world. The soul cannot unite with the Essence through feeling alone, for feeling and intellect are finite; only through deed—“today,” in this world—can one grasp the Essence, “for one hour of repentance and good deeds in this world is better than all the life of the World to Come.”

Finally, in the closing section, the Mitteler Rebbe interprets the verse “We have a little sister, and she has no breasts” as referring to the state of *Knesses Yisrael* (the collective soul of Israel) in this present age. “Our sister” alludes to Wisdom, as in “Say to Wisdom, you are my sister.” There are two levels of Wisdom: the great, expansive *Chochmah Ila’ah*—the inner Torah, hidden within the supernal union of *Abba ve’Imma*—and the *Katnus HaChochmah*, the small point of wisdom revealed to us now in the revealed Torah. This “little sister” is the Torah as it manifests in its most contracted state—plain, external, and simple, yet in this smallness lies its greatest potential for unity with the Divine Essence, just as the smallest spark contains the entire fire in concentrated form.

Through engagement in this “small” Torah of this world—the revealed law, halachah, and daily mitzvos—Israel binds itself with the infinite Essence of G-d, accomplishing the ultimate *Tzevsa*, the bond of oneness that transcends all intellect and emotion. This is the “Noach”—the rest, the serenity, and the unity—that the soul ultimately attains.

Practical Takeaway

Every trial and distraction, every struggle with livelihood, every moment of confusion in one’s inner life, can become a “Mabul” that purifies rather than drowns. When met with faith, prayer, and perseverance, the “many waters” become “Mei Noach”—tranquil waters of rest that elevate the soul to new heights. True connection with G-d does not come from intellectual comprehension or even emotional ecstasy, but through simple, faithful action—fulfilling His Will “today.” Every mitzvah performed in this world touches His Essence.

Chassidic Story

Once, a chassid of the Mitteler Rebbe complained that his prayers were constantly disturbed by anxious thoughts about earning a living. The Rebbe responded, “Those very thoughts that flood you are your *mayim rabbim*—your many waters. Do not drown in them. Build a *teivah*—enter the words of your davening with all your heart, and those waters will lift you instead of submerging you.” The chassid later said that this teaching changed his entire life: he realized that his daily struggles were not obstacles, but the very means through which he could rise closer to G-d.

Mitteler Rebbe

Parshas Noach

אלה תולדות נח נח איש צדיק כי

Chassidic Story

During the early years in Lubavitch, when the Mitteler Rebbe had just begun delivering maamarim publicly after his father's passing, he once secluded himself for three days without food or rest. The chassidim were alarmed. Only his attendant, Reb Moshe der Shames, entered occasionally to ensure the Rebbe still lived. When at last he emerged, his face glowed with otherworldly light, and he faintly whispered a verse: **ומים רבים לא יוכלו** “**לכבות את אהבה** — Many waters cannot extinguish love.”

The chassidim later heard from Reb Hillel of Paritch what had transpired. A wealthy landowner from Vitebsk — known for his arrogance and ostentatious giving — had come to see the Mitteler Rebbe. “I have everything,” he declared. “But I have no rest in my heart. I give, I pray, I learn, yet nothing brings peace.” The Rebbe listened silently, his eyes closed, then said:

“You are like Noach before the rain — righteous in your own world, but the flood has not yet come. Without the *mayim rabbim* — the floods that test the soul — one’s love of G-d remains confined within its own vessel. Only when the waters rise can the *teivah* rise too.”

The man didn’t understand. “So you wish for me suffering?” he asked.

The Rebbe opened his eyes, piercing and kind. “No. I wish for you *depth*. The world was not destroyed by the Flood — it was purified by it. The waters of Noach were tears that washed creation. When a man’s heart breaks, the Shechinah enters through the cracks.”

The words struck him like lightning. Within a year, his estates burned in a terrible fire. His wealth vanished, his business collapsed, and his only son fell gravely ill. In his despair he journeyed again to Lubavitch, arriving weak, humbled, nearly broken. He begged the gabbai to let him see the Rebbe.

When he entered, the Rebbe looked at him as though he had been waiting. “You have found your *Mei Noach*,” he said softly. “Now enter the *teivah* — the words of Torah and prayer — and you will float above it all.”

The man began to daven daily with simple sincerity. He sold what little he had left to support other families. Within months, peace descended upon him. He later told Reb Hillel that those months, though outwardly poor, were the richest of his life.

Years later, during a *farbrengen*, Reb Hillel recounted the story and added:

“When the Rebbe said ‘enter the *teivah*,’ he meant not escape but immersion. The *teivah* — the holy word — is the ark that floats upon life’s chaos. The same waters that drown the careless lift the faithful. That man’s tears became his mikveh. That is *Noach* — serenity born of surrender.”

END NOTE]